

Katonai bevonulás 1944. VIII. 30.

Szép a napsütés az őszi időben, a lekaszált fü renden hever a tisztoltésen elérkezett a gyűjtés ideje. A lovak egyhangu ügetésbe közelegnek a töltés felé a kanyargós dülő uton nótázás alatt tűnik fel a szőke tiszta. A hullámok ezernyi csillámjai csap fel a magasba mintha tul akarnának csapni a fölötte száldoláló madarak sokaságain. Megkezdődik a gyűjtés. A szénát vidáman beszélgetések közepette hajtogatjuk a rudasokba. A friss széna illat tölti be az egész tájat majd jó az ebédelés ideje késeinket szélesen mártjuk a frissen sült cipóba. A távolból kerékpáros alakja bontakozik ki a délibáb karjai közül mindig tisztábban ki lehet venni a közalgó alak személyét. Hozánk érve jó étvágyat kíván és leszáll kerékpárjáról. Jó hirt hozok hozzád Barátom szólitott meg Bakó János ugyanis ő volt az érkező.

Kíváncsi voltam és közelebb megyek hozzá így újságolja hogy meg jött a behívónk. Az ebédelés rögvest abba maradt talán jóllaktam a szavak hallattára. A gyűjtés félbe maradt én meg indultam gyalogosan hazafelé mivel a szekér meg volt rakva szénával. Haza érve az édesanyám sirva adja tudtomra, hogy a behívóm itt van a községházán vigasztalom, hogy ne sírjon, hisz oda is embert visznek így indulok a községházához itt már a barátok vártak reám mindnyájan jó kedvvel fogadtak, majd így kapjuk meg a behívót melyen a nyiregyházi huszár zászlóaljhoz hívtak IX. hó másodikára.

A behívás anyiból bántott hogy pontosan a behívás napjára volt kitűzve a polgári iskolai vizsgám is. Tehát én azonnal felmentem Dombrádra és kértem az igazgatót, hogy engedje meg, hogy előbb levizsgázhassak mivel a határidőn kell bevonulni ezt a kérésemet az igazgató el is fogadta azt mondván, hogy másnap menjek fel és a vizsgát megejti. ez a kitűzött napon sikeresen be is végződött.

Ettől a naptól az órákat számláltam, gondolva arra, hogy nemsokára üt már az én órám is. Fojt a készülődés. Az éjelt majdnem ébren töltöm az órának minden ütését számlálva jó el az elvállás pillanata. Szüleim, testvéreim szemébe könnycsep jelent meg mely mindig szaporábban tolokodtak kifelé mintha könnytengert akarnának alkotni a borus hajnalon. De fűgyöl a vonat el kell válnunk bár ha nehezen esik is, az állomáson ott tolongott a sokaság alig tudtam a tömegben átalvergődni, hogy fel szállhassak a kocsiba.

A bucsuszóat a vonat sipja adja meg utána megindul a lomha acélttest. Fehér kendők lengenek kezeinkbe majd a vonat belsejéből felhangzik e dal.

HA MEGINDULT EZ A VONAT HAD MENJEN
ÉN UTÁNAM SENKI NE KESEREGJEN
KESEREGJEN MINDENKI A BABÁJA UTÁN
ÉN NEM KESERGEK A SZERETŐM UTÁN

Megérkezünk a nyíregyházi állomásra s hozzálátunk a reggelizéshez, kihasználva az alkalmat míg az Őrség megérkezik amely bevezet a laktanyába. A közeli vendéglőben megiszunk egy pohár bort hogy bátrabbak legyünk a tisztekkel szembe.

Rövidesen megérkezik az Őrség és sorbaállítanak bennünket s nótaszóval vezetnek a laktanyába.

Megkezdődik a beosztás kiválogatják az iparosokat a felsőbb iskolát végzett egyéneket négy három majd két közép iskolához érnek erre én is boldogan léptem elő. A századnál négyen voltunk akik töb vagy kevesebb iskolát végeztünk mivel a laktanyában majdnem tisztán a kiképzők voltak így bennünket osztottak be szobaparancsnoknak a szerencse úgy látszik kedvezni akart.

Ezenkívül a második szakasznak voltam a parancsnok hejete mi gyakoroltattuk a rajokat, a kiképzők csak ellenőriztek bennünket. Olykor olykor el el kaptak mert rendszerint mikor már közelegtek hozzánk sohasem tudtunk kedvökre vezényelni ilyenkor aztán jobban meg szenvedtetek bennünket mintha mind az idáig gyakoroltunk volna. Már negyedik napos katonák voltunk mikor Borcsik László Nagyhalász és Barkó József Nagytanyasi lakosu haverokat elbocsátottam a szobámból haza. Jobban mondva meg szöktettem Őket mert a kerítésen keresztül segítve a talpokkal fenyegették a laktanyát majd másfél nap mulva jöttek vissza. Ez azért nem tűnt fel a kiképzőknek mert ekkor segédkeztünk bevagonérozni a harctérre induló szerelvényt. De ez a párnapp amit már távöltöttem a szülői hajléktól kezdett hosszúnak bizonyulni így október 3án irtam egy levelet szüleimnek, hogy ha tehetik szerdán látogassanak meg. Ó hogyisne lettek volna erre hajlandók bármily sürgős munkájok lenne is!! Szerdán reggeli után kivonulunk a gyakorló térre a tisztesek veszik által a kiképzést felváltva megy a munka már tizenegy óra mikor a főhadnagy új parancsot ad a bevonulásra.

Nehezen akart eljönni a dél ugyanis délben volt a látogatási idő és biztos voltam abba, hogy szüleim felkeresik már öt napja nem látott fiokat.

A gyakorlótérről meg is indulunk a laktanya felé de a következő percben megszólalnak a szirénák és a százados feküggőt vezényel mert már látni lehetett a fényes gépmadarakat melyek hozták 475 embernek a biztos halált és gyönyörködtem a gépekben mert minden vágyam az volt, hogy legalább egy bomba támadásban vehetnék részt aztán nem bánám bármi is történne. Az egyik ujonc elkiáltja magát... valami fényes dolog kiesett a repülőből aztán láttuk mindnyájan de csak egy pillanatig mert a következő másodpercben úgy tűnt fel mintha alólunk a földből tikkasztó foróság törne fel és az megemel mindnyájunkat és visszadob a

földre ez volt a légnyomás ezt éreztük az első hullám leszórt bombáinál és ezt éreztük hétszer ugyanis hét hullámbajöttek a bombázó gépek. Majd látjuk mikor a várost elhagyták hogy a bombázók fordulnak és úgy tűnt fel mintha vissza akarnának térni ismét erre a százados kiadja a parancsot mindenki a faszorhoz és úgy fusson ahogy csak bír mert a lőszer raktár ott volt 900 méterre hozzánk és ha ezt el találja mindnyájan egyszerre halunk meg én is megindultam futni két barátom

mal de befelé a laktanyába ugyanis engemet az bántott, hogy most én lettem gyilkosa szüleimnek mert biztos voltam abba, hogy Ők eljöttek hozzám.

Szerencsére a gépek eltávoztak romot és halált hagyva magok után a laktanyára alig lehetett rá ismerni.

Mi egyenest a kapuhoz futottunk ott is halottak és emberroncsok fogattak bennünket az első lélekkel mikor találkoztunk azonnal szüleim után érdeklődtem természetes eredmény nélkül.

Kiérve a vasúthoz egy gyereket látok félig eltemetve kibontsuk barataimmal és elszörnyedve látjuk, hogy egy nyolctagból álló család temetője lett saját házikójuk melyet a bomba rájuk szakított e közben érkezett oda Pázmány Kálmánné akivel üzentem haza, hogy legyenek nyugodtan nem történt semmi bajom abból a nyugottságból igaz én nem kértem volna. Így abba a bizalomba voltam, hogy csak nem jöttek be hozzám hála Istennek és ezzel a gondolattal mentem a halottak eltakarításához. Hirüladták, hogy a szirénák a bombázás következtében meghibáltak így nagy lett a félelem a laktanyába történetesen az egyik alkalommal valaki elkiáltotta magát, hogy riadó hiába valónak bizonyultak a tisztek ordítózásai a megrémült népet nem bírták vissza tartani. A tisztek belátva, hogy a csihéssé lett néppel nem bírnak így elrendelték a laktanya átköltöztetését Kótalyba, ami október 6-án meg is történt. A százados ur egy olyan embert kért aki elvezeti mellék fás uton a századot Kótalyba természetesen én voltam rá a jelentkező gondolva arra, hogy ha még ma elmegyünk akkor én már othol fogok háltni ami be is sikerült ugyanis Kótalyba szerencsésen megérkezve mihelyt elszálásoltunk azonnal megindultam hazafelé és fél kilenc órakor már az ithoni hajlékba kopogtattam, ahol örömköbe sirva fogadtak szüleim testvéreim s elmondták, hogy Ők is ott voltak a Bombázáskor, csak nem láttak engem.

Másnap a koraivonattal vissza tértem Kótalyba még itt egy hétig állomásoztunk és bevezényelik a századot irányítás véget Nyiregyháza Damjanics laktanyába.

Alig, hogy megérkeztünk fujnak a szirénák és jöttek a gépek, látni igaz nem lehetett mert este volt de annál vézesebbnek tűnt fel a zugása egész éjelt szabadban töltünk álmosan ténfergünk reggel a kaszárnyába. Tíz órakor sorakoztatnak bennünket és osztanak századonként munkára mire megvolt az elosztás délután négy óra lett ekkor kiválasztanak engem Kiss Miklóst és HOLES GYURKÁT, hogy elmegyünk egy szakaszvezető parancsnoksága alatt a Huszár laktanyába felvételezni élélmét. Ennek örültem is mert olyan századparancsnokot kaptunk az új beosztással, hogy valósággal meg akarta enni az embert. Mindig bottal járt és ezzel verekedett ezért nyomban meg is tiszteltük a botoshadnagy névvel máskülömben Csatai Bertalan volt a neve.

Majd elindultunka szakaszvezetővel az élelemér és utközben betérünk az egyik vendéglőbe egy pohár borra ami aztán úgy meg szaporodott, hogy a szakinak teljesen behálózta a lábát mivel menni nem tudott kénytelenek voltunk a korcsmába megháltni s reggel a szakaszvezető vissza küldött bennünket a Damjanicsba de mire megérkeztünk már a többi kolegák elmentek Sátoraljaujhelbe s minket ismét Kótalyba vezényeltek. Kótajba érve nem akartak elfogadni bennünket és egy Őrmester kíséretében vissza mentünk Nyiregyházára és itt megkapjuk az utlevelet Sátoraljaujhelbe.

De mivel este lett vonatot csak reggel fél ötkor kaptunk így kijöttünk a sóstóra mert már a városba a légítámadás miatt nem mertünk háltni viszont a gyaloghaza menésre rásem gondoltunk mivel a koffrunk igen nehéz volt még a hazai elemőzsiától. Így elhatároztuk, hogy az éjelt a sóstói erdőben töltjük ami így is történt. Igaz hogy a szél igen keresgette a ruháinkon azt a kis nyílást melyen a testünkhöz férkőzhet, mindegy de mégis így jött el a reggel. A vonatbeérkezett és mi indultunk, nem a csapat után hanem haza felé. Nyolc órára érünk be az Ibrányi állomásra s a kofferjainkat berakva Szász Áronnal indulunk haza megegyezve abba, hogy másnap indulunk csak a csapat után. Hozzánk eljött Holes György Pestmegyesi Barátom akivel a párnappal ismerkedtem meg és az így kötött barátság elkísért a hadifogság keserű napjáig. Idehaza épen tengeri törés volt hogy megérkeztünk akkor jött be az udvara édesapám egy szekér tengerivel ezt besegítettünk pakolni a tengeri kasba és elindultunk a faluba Őszintén szólva a kislányhoz ugyanis ekkor Gégyény Bertának udvaroltam majd este hét óra felé tértünk haza ekkor megszólaltak a faluba a szirénák futva igyekeztünk haza felé, hogy bátorítsuk az ithollévőket. Az udvarra érve Boriska jó élénk a konyhából s én rákiáltok, hogy nem hallod, hogy itt zugnak a gépek a fejünkfelett te meg csalogatod Őket a lámpafényel? Erre sirva fakad és azt mondja csak megakartalak csókolni és ez a szó végigkísért a fogság nehéz napjain sokszorgondoltam de jó volna, ha ismét megcsókolhatna a testvérem.

Reggel elindulunk Sátoraljaujhelbe. Az uton egyhanguan szórakoztunk majd Ujhelhez közeledve feltesszük a karszallagot amelyet még Nyiregyházán kaptunk amely a miunkászászlóalj jele volt. Szerencsém meg érkezünk a századunkhoz, ahol mifelőlünk az irássem tudott legnagyobb csodálkozásunkra. Ugyan is Nyiregyháza átadott bennünket, de a százados nem vett átal. Ha mi ezt tudtuk volna nyugodtan lehettünk volna oda haza. Majd a százados átal vett bennünket és engem az első szakaszba nevezett szakaszparancsnok hejjettesnek. Szeptember 18án megindultunk Ujhelből mint egy öt kilométerre fekvő Széphalomba géppuska fészket s tanktanksapdákat ásni. Napi tíz órát dolgozunk a munka megfeszített erővel folyik az élelem a kemény munkához bizony kevésnek bizonyult aki szót emelt miatta azt az előbb említett Csatai akit ezután Botos néven fogok említeni mert méltó erre a névre ez e szigorúember 1 – 2 órára kikötötte és mi semmit sem tehettünk Ő nagyon pontos ember volt és ezt megkivánta a századjától is, ezzel kapcsolatosan történt egyszer, hogy kiadta parancsba, hogy reggel fél hét órára minden ember a soraközhelyen jelenjen meg ez meg is történt a betegek kivételével a jelzett időben mindenki ott volt. Igen ám de Ő beteget nem ösmert el így dühében minden szakasz és rajparancsnokot végig botolt és reggeli nélkül kihelytött a munkahelyre ahol mindig átalvett bennünket az utászág és annak a felügyelete alatt dolgoztunk ezen a napon délig ennivalót is féladagra csökkentette.

A század zugolódott mert a többi századok nevettek bennünket. Majd este haza menet mindig daloltatott bennünket mert az Ő századjának kikellett vállalni. Vacsora kiosztás előtt parancskihirdetés, a botos kiadta másnap reggel három órakor sorakozó mindenkinek, beteget nem ismer. Mindenki tudta, hogy ennek meg kell történnie a napos hajnali félhárom órakor ébresztőt rendel és háromnegyed háromkor jelenti a botosnak, hogy 148 ember együtt áll mire Ő nem restelt felöltözni. Átal számlálja a szakaszokat és Ő parancsnoksága alatt béka ügetésbe mint egy másfél kilométerre fekvő gyakorlótérre nótaszóval valósággal zavart aki kidőlt azt szokásához mérten jól elvert.

Így járt az egyik Hájas szakaszvezető társunk is kidőlt mire a botos elkezdte ütlegelni ez ellenszegült emiatt 2 ½ órára kikötötte anélkül, hogy orvos ott lett volna a kikötetésen. A kikötést jól értette egy Zajác László szintén velünkbeli és

közülünk lett szolgálatvezető. Később még erről beszélek hogy milyen gatyásember lett a huszárságnál.

Ezen hajnali gyakorlat után izmaink úgy meg fájdtak, hogy egy hét is elteltet míg valamenyire rendbe hoztuk magunkat. Közbe hadapródokat kapunk ezek lettek a szakaszparancsnokok. Egy Szabó nevezetűhadapród lett az én szakaszomnak a parancsnoka és én lettem a hejettese. A munka napokon kívül vasárnapon gyakorlatoztunk tisztálkodásra csak nagyon kevés időnk volt így magától érthető, hogy a tunyha embereknél megjelentek a nem kívánt madarak és mindig szaporodtak úgy anyira, hogy később az egész század megrakodott a kis juhoscakából. De közbejött október 6 azt a napot mi is megünnepeltük közben elkészültünk a munkával is. Október 10én parancsot kaptunk, hogy mindenünket pakoljunk össze és bemegyünk Ujhelbe ahol benn van a kórházvonal és lefertőtlenítenek bennünket ez meg is történt.

Ruháinkat össze rakjuk egy egy fogásra egy cédulát kapunk melyre majd a ruhát megkapjuk utána bementünk egy kocsiba amely fürdéshez volt be rendezve meg fürdöttünk és utána megkapjuk a ruhánkat és délután 2 órakor már megyünk vissza Széphalomba. A faluvégén felállított őrség már ujságolja, hogy meg érkezett hozzám az édesapám.

Nem sok időmulva csakugyan megpillantottam az édesapámat nagy batyúval, egymás nyakába borulva ajkunk csókra nyillik könnyeink közösen ásztatták orcáinkat. Majd el válunk én megyek parancs kiadásra ahol megtudjuk, hogy érkezett hozzánk 50 pár bakancs és akinek leg rosszabb a lábbelije az kapja a bakancsot. Ugyanis ez idáig még saját ruháinkban voltunk.

A századparancsnok ki adja, hogy reggel kiosztja a lábbelit és meg indulunk Miskolc felé a huszár századhoz. Vissza térve szálásunkra ott várt rám az édesapám. Hosszu ideig beszélgettünk ezer és ezer tanáccsal látott el az éjet majdnem ébren töltöttük. A hajnali órában bucsut vettünk egymástól elkisérve a faluvégéig akkor még nem gondoltam arra, hogy a viszont látás csak két év mulva történik. Megviradott s a bakancsokat szétosztották ebből én is kaptam egy párat mivel az én csizmám is teljesen szétment még ezzel kapcsolatosan egy vicces lapot is küldöttem haza melyen az állott a csizmámat egy kis suskó alá tettem, ha Széphalomba járnak keressék meg.

Ez a táborilap volt az utolsó a következőt csak két év után kapták meg. Meg indulva Széphalomból 11 nap 42 km tettünk meg Olaszliszkán háltunk meg.

A többi szálás adó község neve valamint azon községek nevei melyeken keresztül mentünk a fogságba esés alkalmával eltűntek így helységeket megnevezni nem tudok.

Volt rá eset, hogy 65 sőt 70 kilométert is megtettünk azelőtt ha valaki azt mondta volna, hogy ezt ember megtudja tenni kinevettem volna.

Igy érkeztünk Miskolcra itt egy pár napot töltöttünk ez idő alatt történt, hogy Horthi Miklós Magyarország volt kormányzója November 15 én fegyver letételt rendelt el így megindítottak bennünket fel Kassára ide érve tudtuk meg, hogy Szálasi átvette Magyarország vezetését. Kassán hevenyészéssel töltjük az időt egyszer a pince parancsnokságtól kilépési engedélyt kértem amely nem volt más mint kiszökés. A városba. Kint töltött idő alatt rátaláltam egy pék üzletre ahol 1.50 pengőért lehetett másfélkilós kenyér darabját vásárolni azonnal megszületett bennem az üzleti szellem.

Megvásároltam 8 darab kenyeret és bevitettem a laktanyába hol az állandó kártyázó csoportnak eladtam 7 pengőért így a 12 pengőből 56 pengő lett ezt az üzletet

négyszer megismételtem s rövid idő alatt szép kis pénz összeggel rendelkeztem de az emberi hiúság a pénzvággy amely katonát magával ragad készített engem is a kártya megismerésére. Az egyik pesti fiú minden pénzét elveszítette kártyán megtudta, hogy nálam is van egy kis megszerzett pénz, megkért, hogy 200 pengőt adjak neki kölcsön és ő ad rá nekem 20 pengőt rá, ebbe én bele is egyeztem sőt nem, hogy bele egyeztem, hanem hozzá kezdtem előbb 10 majd 20 pengőt állottam a pesti fiú kártyájára.

Ugyanis a kártya megfordult és az említett Polesz Ferenc mert ez volt a pesti sorozatosan nyert így rövid idő alatt Polesz Ferenc 500 én pedig 160 pengőt nyertem. Közben jött egy parancs melyszerint Szlovákiába rendelték bennünket egy napi munkára. A hely hol géppuska fészket ástunk Regeteruszkanak neveztetett. Itt egy éjlelre meg Szálásolunk alig kaptunk helyet, hol egy rövid éjszakát eltöltsünk míg végre elhelyeztek bennünket.

A szállásadó gazdánk egy szót sem akart tudni magyarul megvacsorázunk, természetesen a magunkéból és mivel nem akart tudni a házigazda velünk beszélni így lefeküdtünk a ház földjére terített szalmára és rövid idő múlva elaludtunk álmainkból dörömbölés és eréjes német hang költött fel a házigazda is azonnal megtanult magyarul beszélni és kért bennünket, hogy ne engedjük be a németeket de mi azt mondtuk, ha az előbb nem értette a magyarszót mi meg most nem értünk magyarul.

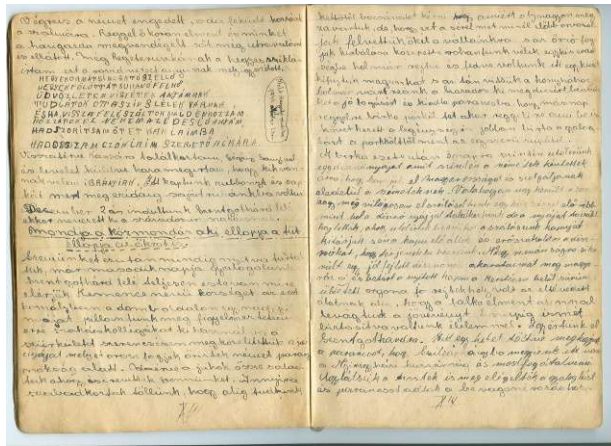
Igy aztán bejöttek a németek hozzánk azonnal mosdóvizet kértek megmosakodtak és el akarták foglalni a házigazda ágyát amiben mi már beleszólottunk, a vita majdnem verekedéssel végződött.

Végeis a német engedett, oda feküdt hozzánk a szalmára. Reggel ő korán elment és minket a házigazda megvendégtelt sőt még utavalóval is ellátott. Még Regeteruszkanak a hegyes szikláin irtam ezt a rövid verset anyunak mely így szólt.

HEGYEKORMÁT SIMOGATÓ SZELLŐ
HEGYEK FÖLÖTT ÁTSUHANÓ FELHŐ
ÜDVÖZLETEM VIGYÉTEK ANYÁMNAK
TUDJÁTOK OTT A SZIV ES LÉLEK VÁRNAK
ÉS HA VISSZAFELE SZÁLTOK MAJD ÉNHOOZÁM
HOZZÁTOK EL NÉKEM AZ ÉDESJÓ ANYÁM
HAD SZORITSAM ÖTET KARJAIMBA
HAD OSSZAM CSÓKJAIM SZERETŐ AJKÁRA

Kelt Regeteruszka 1944 október 24 én.

Visszatérve Kassára talákoztam Gégény Sanyival és levelet küldve haza megirtam, hogy kik vannak velem IBRÁNYIAK. Itt kaptunk zubbonyt és sapkát mert még ezidáig saját ruhánkba voltunk. December 2 án indultunk Szentgothárd felé ekkor nevezett ki a századosur szakácsnak.

Mondja a közmondás aki ellopja a tüt ellopja az ökröt is.

Szemünket ezután mindig nyitva tartottuk, már második napja gyalogolunk Szentgothárd felé teljesen este van mire elérjük Kemence nevű községet az est homályban a domb oldalon egy nagy ju nyáját pillantottunk meg figyelmeztettem erre szakácskollégákat kihasználva a szürkületet szerencsésen megközelítettük a ju nyáját melyet orosz fogjok őriztek német parancsnokság alatt. Odaérve a juhok összeszaladtak ahogy észrevettek bennünket. Annyira szabadkoztak tőlünk, hogy alig tudtunk kettőtől bocsánatot kérni amiért oly nagyon megzavartuk, de hogy ezt a sérelmet minél előbb orvosoljuk felvettük őket a vállainkra s az ŐRŐ fogjok kiabálása közepette rohantunk vélek egy kis erdőségbe hol már rejtve és fedve voltunk itt egy kicsit kifújtuk magunkat s az tán vittük a konyhához hol már várt reánk a százados ki megdicsért bennünket a jó fogásért és kiadta parancsba, hogy másnap reggelre birka pörköl tet akar reggelire ami be is következett a legénység is jobban bírta a gyaloglást a pörkölttől mint az egyszerű zupától.

A birka esete után 3 napra szintén utólérünk egy disznónyáját amit szintén a németek készítettek arra, hogy hagyják el Magyarországot és szolgáljanak eledelül a németeknek. Valahogyan úgy került a sor hogy még világosan elszálásoltunk egy községgel előrébb mint hol a disznó nyájjal találkoztunk de a nyáját tovább hajtották, ahogy utolértek bennüket a szálásunk kapuját kitarjuk s én a kapu elé állok és erőszakolom a disznókat, hogy térjenek be hozzánk. Nagy rimánságra sikerült egy jól fejlett disznónak akarataimat meg magyarázni és betért a nyitott kapun a kerítésen belül sűrűn ültetett orgona jó rejtekhely volt az eltévedett álatnak alig, hogy a farka elment azonnal levágtuk a jövevényt 2 napig ismét biztosítva voltunk élelemmel.

Igy értünk el Szentgothárdra. Itt egy hetet töltve megkapjuk a parancsot, hogy Szilsárkányba megyünk itt van a Nyiregyházi huszárság és most fog átalvanni. Ugylátszik a tisztek is meg elégtették a gyaloglást és parancsot adtak a be vagonirozáshoz.

Vonaton értünk Veszprém külső pájaudvarára itt az álomáson lévő konyha látott el élelemmel. Délben ebédkiosztás van én nem akartam ebéder menni így a vagonban maradtam és egy szerre megszólalnak az orosz raták apró 5 kilós bombákat szórtak az álomásra míg végig mentek a fejünk felett azideig a vagonba voltam majd megfordultak vissza felé és ekkor ugrottam a vonat alá szorosán a vonat kerekéhez simultam de ez talán az utolsó másodpercben történt mert ebben a pillanatban ismét ott voltak a gépek és ekkor a mi szerelvényünket géppuskázta végig a vagon melybe mivoltunk valósággal rostává lőtte hozzám 3 méterre esett le egy 5 kilós bomba még hallottam, hogy a vonatkerekét valami verdesi egyszer csak foróságot éreztem az egész testemen és minden elmúlt.

A szanitészek kezei között tértem magamhoz, kik elmondották hogy oromon számon elindult a vér a légnyomástól melyet kaptam de neféljek párnap mulva semmi bajom se lesz.

Tovább mentünk Szilsárkány felé 2 napig még fekvé maradtam de tovább nem lehetett mert ki vagoniroztunk, így ismét a szakács kolégákhoz mentem egy nap gyaloglás után a századparancsnok megmondja, hogy még 68 kmtert kell meg tenni s ott vagyunk a rendeltetési hejünkön. Mi meg tárgyaljuk , ha csak egy mód van rá még egyszer jóltartsuk a századot valami husfélével, had emlegessenek meg a fiuk, ha valamikor megéheznek. Az alkalom mindig meg volt mert közel voltunk a Német határhoz s naponta 4-5 gulya, nyáj vagy ménes ment átal a határon amit a németek hajtottak az oroszok elől. Délutánra jár az idő mikor elszálásolunk alig egy fél óra mulik el mikoris a már megszokott idegen nyelvü kiabálásra lettünk figyelmesek ki megyünk a kapuhoz s látjuk, hogy a Németek egy gujabeli csordát hajtanak ezt aki nem látta elsem tudja képzelni mennyi jószág lehetet különösen ki csak a falusi csordát látta. A gyönyörü Hortobágyi gulyák ott mentek ismét mintmár anyiszor a szemeink előtt.

Szokásunkhoz mértén a kaput kinyitottuk és oda áltunk a nyitott kapu elé a jószágot hajtó orosz fogjok 8 – 10 méter távolságra mentek a jó szágok mellett űk ugyan nem sokat törődtek vele, hogy ki mit vagy menyit fog el belőle így mi bátran fogtuk meg egy magyar ökörnek a szarvat és hivatuk a mi vendégszerető konyhánk felé ahol nem mi akartuk őt meg vendégelni, hanem ellenkezően ő minket. Igaz, hogy a szegény álat váltig szabadkozott de egy pár páca csapás meg bátorította s az udvaron álócsürbe vezettük és mire az utója elment a gulyának a mi ökrünk félig megnyuzva feküdt előttünk. Ezzel a szakács kaland véget ért.

Átvesz a Nyiregyházi huszárság (1944.XII.25.)

Másnap még jó ézü falatokat szabdaltunk a lopott ökörből gujasosnak az ebéd fél háromra készült el mivel mozgókonyhánkban a tűz gyakran majdnem bealudt mert vagy ki hullott vagy a levesleve locsolta be a rázós út miatt. Ekkorra megis érkeztünk Szilsárkányba. Az ebédet kiösszuk utána a század sorakozik elosztásra.

Mi elmoszuk a kondért, ekkorra egy Nyiregyházára való Őrmester a Szabolcsiakat kiválogatta mire oda értem be is vitte Őket egy iskolába így egyedül maradtam idegenek között elszakadva a földiektől mert mi még azon este vissza mentünk mint egy 6 kilométert ez a hely volt Rábacsanak. Ide már csak egy Őrmester kísért bennünket még egyetlen Ibrányi fiú volt vélem ez volt Márton Ferenc de mikor a káesseseket kiválogatták őt is elvitték. Így teljesen magam maradtam elszakadva az Ibrányiaktól sőt még Szabolcsmegyesi is csak kettő volt.

Majd egy Kisvárdai tizedes névszerint Mándoki József magához vett , biztatva azzal hogy énbennem saját öccsét látja neféljek ő biztosítja hogy nékem jó dolgom lesz. Azonnal elvitt az ő szálására hol két ló volt az övé és az enyém. Másnap megkaptuk a ruhát, felszerelést. Mándoki beváltotta a szavát mert tiszta új ruhát adatott nékem. Aznap mikor a ruhát megkaptuk pihenőnk volt megismertették lovainkat ezzel eltelt a nap. Másnap a nyergelést tanulmányoztuk délután már ment ez is. Engem a tizedes még este is oktatott mivel egy száláson voltunk együtt aludtunk nem egyszer arra ébredtem, hogy épen akkor csókolt meg , mondhatom, hogy igazán szeretett. Minden nap kijártunk a legelőre lovagolni délelőtt lovalda volt délután gyalok rukkolón voltunk. Így telt el a December hónap is.

1945 Január 12 én parancs kihirdetésen vagyunk hol megtudtuk, hogy másnap megindulunk németországba az új címet mindenki megkapta amely így szólt Nach Bamberg 4/1 huszárszászlóalj Nürnberggtől észak nyugatra.

Elhagyjuk Magyarországot (1945 Január 13.)

Bánatosan veszünk búcsút a kedves Csanaki lakosságtól akik őszinte szivekből sirattak bennünket. Minden kapuban ott állott a család apraja nagyja és boldog Istenhozzádot intenek. Bizonytal mondhatom, hogy sok kisleány nem aludt el éjjelen kiknek a szerelme most nótaszóval megyen idegen országba.

Másnap léptük át a német határt körül belől még 20 kmre lehattunk a határhoz mikor négy orosz gép megjelent a fejünk felett és hozzá kezdett keringeni mire a százados elordította magát szét ugratás 20 m távolság.

A lovakkal be ugrattunk a szántóföldekre hol 60 – 70 cm hóréteg volt szétszolva leugrálunk lovainkról s lefekszünk a hóra meg kóvályog egy párszor a gépmadár aztán eltűnik minden hiba nélkül.

Napi 70 – 75 km lovagolunk elérve a határt néma csönd csak a lovak patáinak egyenletes csattogása és 224 ember szívének dobogása zavarja meg a méltóság teljes csöndet. Egy percre megáll a század a százados úr egy pár lelkesítő szót szólott és aztán ügetést vezényelt nehogy a fájó szív megszöktetésre kényszerítse gazdáját.

Lehorgasztott fővel ügetünk még a százados úr elfelejtett vigasztalni bennünket így mentünk néhány kilométert hangtalanul míg az egyik szakaszvezető elkezdte a búcsunótát.

ISTENVELED ÉDES HAZÁM UJRA VISZONT LÁTLAG.

Siró rivó jó szüleim karjaiba szállok

Édes kedves tubicáim csillag galambjaim

Messze majd az idegenből újra vissza szállok

A nótát átvette a század s nemsokára eljött az est.

Németországi fogadtatás . Ósztria

Első nap Bécsujhelig érkeztünk arra gondoltunk, hogy ha átal lépjük a határt mi is úgy fogunk tenni a lakossággal mint nálunk tettek a németek de ebben a gondolatban határozottan csalódtunk mert a százados a legnagyobb fegyelmet tartotta közöttünk a osztrákok még vizet is alig akartak adni ez ugyan nem is igen hiányzott mert az Alpokban 25 – 30 fok hideg volt ennek ellenére alig tudtunk egy szellős pajtába elszálásolni úgy a lovak mint az emberek dideregve bujtak össze a lovakat a nyergelő pokróccal letakartuk így nekünk még két takaró pokrócunk maradt. Nekünk ugyan három kiló méterre volt egy iskola berendezve szálásul de a százados úgy határozott, hogy mindenki a lova mellett marad így csak a gyalogságunk mehetett be a szálásra ugyan is a századnál nem volt minden embernek lova így csak azok kaptak lovat akik jól tudtak lovagolni nehogy a hosszú úton a lovakat feltörjék, de a gyalogságnak is anyit kellett megtenni mint a lovasoknak. Így megvetettük az ágyunkat a lovaink farához betakaróztunk és a fáradtságtól hamar elaludtunk.

A nagy fáradtságtól lábaink beledagadtak a csizmába arra ébredtünk, hogy takarónk fehér lett ugyanis ötcentiméteres hótakaró ékeskedett felettünk igyelt el az első éjszakánk. Ébresztőkor minden tagunk elvult gémberevedve ló ápolás után megérkezett a finom fekete kávé. Nyolcórakor folytatjuk tovább utunkat az osztrákok mindenütt gyűlölettel fogadnak bennünket. És az idő sem akar enyhülni már közölünk 12 ember a gyengélkedőn van fagyási sérüléssel.

Kétheti utazásunk után kaptunk négy napos pihenőt. A pihenőt nehezen töltjük mert a kiképezés itt is szigorúan folyik. További parancsot kapva még két hetet töltünk Therschnekbe az utolsó héten versenyre készülünk a versenyen való teljesítmény 3000 méteres futás ebben van egy hegyoldali vizmosás mely 18 méter mély ezen keresztül menetel úgy történt, hogy mikor lefelé mentünk a ló hátán kellett ülni s mikor leértünk a vizmosásba le kellett szálni és úgy felkapaszkodni a lóval a tulsó partra utána négy akadály ugratás száz méterenként. Első akadály 75 cm második 100 cm harmadik 130 cm negyedik 150 cm volt a negyedik akadályon a századból csak 6 ló ment átal ezek közül az első volt az enyém. A parancskihirdetésen 20 -20 cigarettát kapunk és a százados úr meg dicserő beszédét amely többet ért a cigarettától.

Fojtatjuk utunkat és ismét repülő támadás

Frejlassigba érve bevagonérozunk és vonaton fojtatjuk utunkat. A vonatunk alig hogy pár kilométert megyen hirtelen fékez és megáll a lovak egy csomóra dőlnek mi pedig parancsot kapunk a szerelvény elhagyására de már késő volt mert a felyünk felett ott csillogtak az angol fényes gépek.

Süvit a bomba vonat roncsok szállanak a levegőbe mi kiugrálunk a vonatból és futunk az alig ötven méterre lévő erdőbe erre a vadászgepek reánk csapnak és géppuska tüzet zudítanak reánk. Najd ugyeltűnnek ahogyan jöttek halottakat sebesülteket hagyva magok után. A szerelvényünk végén négy vagon kigyulatt melyben az élelmünk volt tartalékolva és egy vagon szivar Hozzákezdünk az oltáshoz amely sikertelen volt, közben megérkeznek a mentők és 6 sebesültet bevitték a Pronn- Haugyi kórházba. Itt ismét kivagonérozuk a lovakat és egy nagy istállóba kössük be, a mi szállásunk továbbra is a vagon marad. Egy hetet töltünk így el lovaink alá fenyő galyat hordunk közben az egyik huszár elbarangolt a közeli faluba és ott felderített egy széna kazlat jobban mondva egy csürt mely tele volt szénával ezt tudtuladva a fiuknak tizen az est beáltával elmentünk szénáér.

Mivel a széna bálázva volt nem sokat kellett vele bajlódni mindnyájan fogunk egy egy bálát mely kb 70-80 kg lehetett így indultunk vissza a lovakhoz félutban az egyik kolegának kiszakadt a bálja s ő a nagyjából összefogta és úgy indult utánunk helyesebben velünk mert megtartottuk a katona 10 parancsolat 4ik pontját mely azt tartalmazza:

A KATONA NEM HAGYJA CSERBEN BAJTÁRSÁT.....

Természetesen nem ügyelve arra , hogy a széna elne huljon zavartalanul megyünk tovább visszaérve végig adjuk a lovak előtt reggelre csak az elcsorgott széna maradt, amely a németet oda vezette hozzánk. Egyenest a századparancsnokot kereste és elő adta, hogy a Magyar katonák az éjel elhoztak 1,5 hónapi takarmányát. A százados dübe jött és azt mondotta, ha ügyetlenek voltatok én megtanítalak beneteket erre a még vonatban lévő senából kötött egy pokróccal természetesen anyit amenyit a pokróc jól befedett erre fogott egy seprüt és ő seprette a vonattól az istállóig el azt az utat hol a szénát elfogja vinni , az egész század ott volt tudtuk hogy ezen munkának megisszuk az árát de ő a seprüt senkinek nem adta átal hiába kértük tőle.

Majd hogy végzett a sepréssel felvette a szénát és bevitte a lovaknak utána kiadta a parancsot a vagonig seprött helyen mindenki egy fél marék szénát szedjen természetesen egy szálát sem lehetett találni. Erre megkérdezte a századot, el lehet e vinni a szénát úgy hogy necsorgassuk el. Erre egész század természetes azt felelte hogy ellehetvinni, na ha ellehet sorakozó az erdőbe felsorakozunk és vigyázba álitotta az egész századot 2 óra hosszáig majd 5 ember kiszédül oszolyt vezényelt. Másnap be vagonirozunk és meg indulunk Bamberg felé. Núrbergi állomáson befutott egy cukorral megrakott szerelvény nyitott kocsikban volt a cukor mindnyájan megrohantuk és pakoltuk ahová csak tudtuk. A fő szakács már egy zsákot vitt be a vagonba és huzta a másikkal mikor az Őr rá lőtt a golyó nem érte de megijedt így bevitték az álomásparancsnoksághoz és agyon akarták lőni alig tudta a százados kikönyörögni. Aztán tovább mentünk másnap Megérkeztünk Bambergbe a kivagonérozáskor ismét bomba támadást kapunk hét lovunk elpusztul az Őrmester megsebesül.

Bevonulunk a Bambergi Huszárkaszárnnyába .

Elfáradtan vonulunk a kaszárnya felé a kapu kitáruul előttünk s a Németek szivesen fogadnak bennünket jó ebéddel látnak és mindenki megkapja a 10 darab német cigarettáját. Ugy a laktanya mint környéke szépen volt díszítve az istálló beton váluval önműködő itató készülékkel volt ellátva . A nagy épület mellett nekünk az istálónyújtott szálást szalma volt a fekvő helyünk pokróccal takarva ez is szépen díszlett. Élmünk nem volt valami bőséges így pótoltuk répa szelettel amit a lovainknak adtak eledelül, ebből megraktuk zsebeinket úgy ettük, ha gyomrunk könnyögrött eledelér.

Majd kiválogatnak a tisztos iskolára bennünket. Elsőnap a fegyvernemek ösmertetésével telik el az idő minden napnak más és más programja van. Éjelt nappalt egyé téve tanulunk, délelőtt gyakorlati, délután elméleti dolgokkal foglalatostkodunk. Az egyik alkalommal tereplovardán vagyunk. Feladatunk, hogy az ellenséget mely a hegynek másik oldalán van meg kell úgy közelíteni, hogy észrenevegyen bennünket.

Hárman kimentünk terepkutatóknak az én parancsnokságom alatt. Minden házat , bokrot és ehez hasonló tereptárgyakat megvizsgáltatok így haladunk előre a százados mindent figyelt és fojton magyarázott a csapatnak majd megpillantva az ellenségnek kiküldött szakasz első őrseit jelt adok a csapatnak sapkát a karabéjon forgatva. Az adott jelt átal vették s karjellel vágára vezényel bennünket a főcsapat. Átalvágva magunkat az ellenségen, kik a főcsapatra vártak s reánk nem is lőttek, hogy elne árulják holléttöket. Ez a szándékok meghiusult mert a főcsapat megkerülve a hegycsucot a hátok mögé került. A gyakorlatot lefujják, utána megbeszélés mi volt helyes és mi nem a gyakorlat alatt. A százados felelősségre vont, miért jártak a terepkutatók minden terep tárgyat erre azt feleltem, hogy nem tudhattuk hol van az ellenség elrejtőzve és nem akartam a századot reckérozni inkább mi győződjünk meg felőlle. A százados úr megdicsért és ettől kezdve mindig embere voltam.

Az iskola március 4 én végződött 8 karpaszományost léptettek elő és a legénység sorából 4gyönket őrzetőknek. Az altisztek haragszanak reánk éa amennyiben csak lehet igyekeztek mindent félremagyarázni természetes, csak akkor mikor a százados úr nem volt jelen. Mi igyekszünk mindig a legpontosabban végezni a reánk bizott feladatot. Március 17 én éles lövészetre megyünk itt ismét jó eredménnyel jártam a lövészetten III. díjat nyertem este parancskihirdetés alkalmával kimondják az eredményt és jutalmul 20 szivart kaptunk a százados urtól.

Tábori Őrsre rendelnek ki..

Április 14 én parancsot kapunk, hogy Mándoki tizedes parancsnoksága rajommal foglaljuk el a Tersneci tábori Őrsöt mely a századtól mint egy 36 km-re feküdt az út veszejes de a parancs szerint az Őrsöt minél előbb elkellet foglalnunk.

Teljes erővel vágtaunk mikor egy erdő szegéjéhez érünk egy német autó tülköl és előz bennünket. Ebben a pillanatban egy angol vadász gép csap reánk és géppuska tüzet zudit felénk s az utolsó másodpercben ugrott be vélem a ló az erdőbe ez volt katonaidőm első eset, hogy a ló odament tőlem a hova akart és ez volt a szerencsém mert a gépkocsit közvetlen mellettem teljes sorozatot kapott és négy német katona holtan maradt a helyszínen. A lovam oly ideges lett vélem együtt, hogy alig tudtam megülni a nyeregbe így érünk a tábori Őrsre. A németek állandóan vonulnak visszafelé magok előtt hajtva a francia fogjokat kik fehér zászlót visznek makukkal melyet a magasba tartanak valahányszor gépzugást hallanak ez gyakori is volt mert nem volt olyan óra hogy elmulhatna anélkül, hogy gépek ne jelentkeztek volna és a repülőben ülők látták a fogoj franciákat így nem bocsátottak géppuska tüzet a katonaságra sem. Két nap múlva telefon jelentést kapunk az Őrs azonnali elhagyására. Megérkezésünk alkalmával tudjuk meg, hogy az angolok tőlünk 80 km vannak és be akarnak véleszembe vetni bennünket.

Április 17 én foglaljuk el az állást , felszerelésünk igen gyöngé volt szakaszonként 1 géppuska 3 tár lőszer 3 rohampuska szintén 3-3 tár lőszerrel s karabélyokhoz 20-20 tár töltény ezzel a gyöngé felszereléssel a kartak bennünket bevetni. A század egyhanguan határozott , hogy nem vesszük fel a harcot oly túlerővel szembe. Állásunk egy erdőben huzódik. Április 28 án akna tüzet kapunk utána csönd uralkodik csak a harckocsik berregése zavarja a méltóságterhes erdő halgatagságát. 29 én az amerikai katonák megjelennek és elfognak bennünket. Örültünk, hogy fogságba eshettünk megmotoznak fegyvereinket elszedik és a közeli faluba szállítanak hol táborhely volt.

Megkezdődik a fácánélet. 1945. IV. 29.

Az éjelt egy nagy pajtába töltjük, hol kb 400-500 fogoj volt összegyűjtve reggel jobban mondva éjelt 1 órakor felzavarnak és gépkocsira ültetnek bennünket és egy éjelt egy napi Őrült száguldás után megérkezünk egy gyűjtőhelyre hol 100-150 ezren lehettünk németek magyarok egyaránt. Az eső szakadt két nap két éjelt mindenünk átal ázott enni már negyedik napja nem kapunk de nem baj hisz vizünk van bőven a gyűjtőtábor 3 méter vizesárokka van körülveve és ben a táborban is mindenütt álott a víz így csak álani tudtunk fejünket bele huzzuk nyakunkba akár a mezei fácánok innen szereztük a fácán nevet. Már az éség kezdte gyötörni az elfázott népet elfogatásunktól számolva 5 napot megkapjuk fejünként a napi fejadagot mej álott 2 deci korpa leves és négy darab kekszből. Erre a finom eledelre másnapig csak a vizet ittuk. Így ment ez egy hétig. Majd május 10 én bevagoniroznak bennünket és meg kapjuk első izben az amerikai konzerveket fejünként 6-6 különböző konzervált husdolgokat természetes, hogy kenyeret nem adnak hozzá mindnyájan nekiláttunk az evésnek sokan 3-4 konzervet is megettek de én és még 10 - 15 bajtársam csak egyet ettünk meg belőle. A vonat megindult velünk és száguldott éjelt nappal egyaránt már a szomszúság kezd urrá lenni felettünk de csak anyit tehattunk, hogy orditoztunk és vertük a reánk zárt vonat ajtaját míg végre másfélnap után megálunk egy álomáson. Hol közülünk is 4 ájult embert kivesznek utána minden ember teleihatta magát és vagononként 25 liter vizet feladnak volt benzines kannában és ismét tovább megyünk. A helyet mit elhagytunk és hol vagyunk megnevezni nem tudom. Elég az hozzá, hogy négy nap négy éjelt utazás után a vonat megáll és ki vagonérozunk utána gépkocsira szálva egy órai út után megérkezünk egy sátor városba ami köröskörül három méter széles és magas szurós dróttal volt körülveve. Egy amerikai orvos vesz átal bennünket és két oltást kapunk bal karunkba utána 24 embert osztanak egy sátor alá.

Május 15 én már ismét kapunk ebédet amely egy szelet kenyér 5 dkg halkonzerv és 4 deci takarmányrépa levesből áll ez így fojt 2 hétig ekkor össze állitanak bennünket és megjelenik a tábor kapujában egy teher autó majd ábc szerint megkapjuk a Princes Alberg feliratu finom dohányt 3 pakli papír és 3 pakli 18 szálás gyufát. Május 29 én a hejzet javul már naponta 2szer kapunk enni napi fél órákat három esetben félmeztelen kellett a forró napsütésben tölteni, hogy szokjunk hozzá a meleghez de kivolt adva parancsba akinek a hátát felégeti a nap attól elvonják egy napi étkezést.

Mindenki elvan gyengülve egymást támogatva vánszorgunk az illemhelyre nagyon sok fogoly elpusztul a vég elgyengülésben de mit is törődik azzal a táborparancsnok hisz az ő vérei ezer számra pusztult el a HITLER szavára ugyanis a táborfurer mindenütt zsidó volt.

Érthető tehát a sanyaru élet oka.

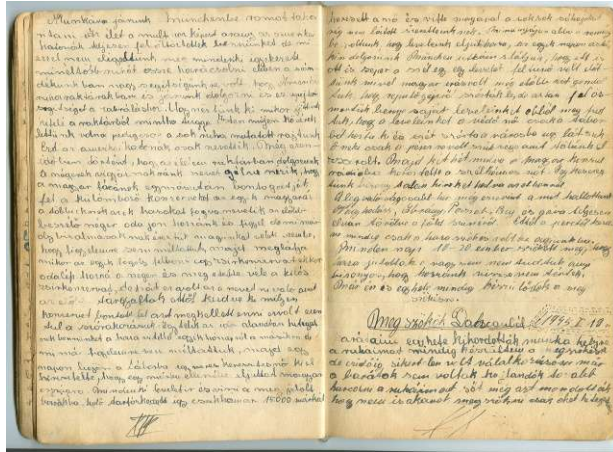
A helyzet kezdett kibírhatalanná válni a napok nehezen telnek így jó el június. A szél állandóan fuj a homok tenger uszik a magasba. A tenger is fellázad habjait magasba emelve tajtékzik. Sok ember meghal a leg szörnyűbb halállal az éhalállal Julius is így telik el.

Dachaói lágerbe megyünk..

Agusztus első felében beszélik a német területre a daschaói lágerbe. A helyzet teljesen megváltozott a sátorokat barak lakások váltják fel az élelmünk is megváltozott naponta háromszor kapunk enni rohamos javulás közben sok ember a kórházban kerül.

Munkára járunk Münchenbe romot takarítani. Az élet a multhoz képest arany az amerikai katonák teljesen felöltöztettek bennünket de mi ezzel nem elégedtünk meg mindenki igyekezett minél több ruhát össze harácsolni ebben a szándékukban nagy segítségünkre volt hogy Amerikai ruharaktárakban is járunk dolgozni és ez nyújtott segítséget a zabráláshoz. Ugy néztünk ki mikor jöttünk kifelé a raktárból mintha tuggya Isten mije kövérek lettünk volna pedig csak a sok ruha mutatott rajtunk. Ezt az amerikai katonák csak nevettek. Még ezen időben történt, hogy élelem raktárban dolgozunk a négerek vigyáznak ránk nevetgélve nézik, hogy a magyar fácánok egymásután bontogatják fel a különböző konzerveket az egyik magyaráz a többieknek azok hasokat fogva nevetik az előbb beszélő néger oda jön hozzánk és figyel de mi már oly bizalmasaknak éreztük magunkat vélek szembe, hogy figyelemre sem méltattuk majd meglátja mikor az egyik fogoly felbont egy zsirkonzervet ekkor odalép hozzá a néger és meg etette véle a kilós zsirkonzervet, tehát ez volt az a nevetni való amit az előbb tárgyaltak ettől kezdve ki milyen konzervet bontott fel azt megkellett enni ez volt ezentul a szórakozásuk. Így telik az idő állandóan hitegetnek bennünket a haza vitellel egyik hónapról a másikra de mi már figyelemre sem méltattuk, majd egy napon bejön a táborba egy veres keresztes nő ki el híresztelte, hogy egy márka ellenébe eljuttat magyar országra. Mindenki levelet ír és viszi a megjelölt barakba hol ő tartózkodott így csakhamar 15.000 márkát keresett a nő és vitte magával a sok sok sóhajokat rég nem látott szeretteinknek. Mindnyájan abba a reménybe voltunk, hogy leveleink eljut haza az egyik napon aztán kin dolgozunk München utcáin s látjuk, hogy itt is ott is seper a szél egy egy levelet feltűnő volt előttünk mivel magyar írás volt még előbb azt gondoltuk, hogy repülőgépről szórták le, de aztán fel ösmertük benne saját leveleinket ebből megtuttuk, hogy a leveleinket a védő nő csak a táborból hozta ki és szét szórta a városba úgy látszik ő neki csak a pénzre volt szüksége amit tőlünk elzsarolt. Majd két hét múlva a magyar konzul rádióba köröztette a szélhámós nőt. Így keseregünk bizonytalan híreket halva az otthonról.

A leg valóságosabb hír még eszerint amit hallottunk Nagyhalász, Ibrány, Paszab, Buj, és Gáva teljesen elvan törölve a föld színéről. Ettől a perctől kezdve mindig csak a haza szökés volt az agyunkba. Minden nap 10-20 ember szökött meg, hogy haza jutottak e vagy sem nem tudtuk annyi bizonyos, hogy hozzánk vissza nem tértek. Már én is egyhete mindig készülődök a megszökésre.

Megszökök Dahcauból 1945. I. 19.

Barátaim egy hete kihordották munka helyre a ruháimat mindig készültem a megszökésre de ezidáig sikertelen volt vállalkozásom a barátok sem voltak hajlandók tovább hurcolni a ruháimat sőt még azt mondták hogy nem is akarok megszökni csak Őket hitegetem. Ez a megjegyzések bizony fájt is nékem, de nem volt mittennem mert mindig oly felügyelet alatt voltam hogy rásem gondolhattam a szökésre.

Már döntöttem is ma megszökök ha bárhogyan is. Egy kis hó szalngott a reggeli órában a hozzánk beosztott amerikai Őrség nagy tüzet rakatott és körül álva melegedtek, mi pedig az ótóról huzzuk lefelé a romot. Már a negyedik ótó fut be a rakodóhoz és az Őrök egybe tömörülését kihasználva mondom na – na most és mint egy 13 méter magas romhalmazról lecsuszva egy gyalog ösvényen nekivágtam a bizonytalanság utjának iránytű és térkép nélkül keresztül a hegyek rengetegén. Már két órája bojongok az erdőségben mikor ember beszéd ütötte meg a fületem, arra tartok, hogy érdeklődnék tőlök de mit is és hogyan mert eddig még egyáltalán nem tudtam beszélni németül. Megkérdeztem tehát vo iszt dorf vagy is hol a falu de hogy mejik falu azt én nem tudtam majd Ő mondott egy község nevet mejre én azt mondtam az az. Ugyan is mindegy volt már csak kijussak az erdőségből.

A németnek csak is igaza volt mert nem sokára kutya ugatás ütötte meg fületem és feltűntek szemeim előtt a kis német falu kis temploma be érve a faluba megtudtam, hogy mint egy 4 kmre van egy tanya melyen ott tartózkodott egy sváb család melyet kitelepítettek.

Én azonnal odavettem utamat. Az udvaron játszadoztak a gyerekek de németül beszéltek meg szólitottam Őket és csodálkozásomra hozzám szalad és hozzá kezdett csókolgatni és azt mondja, ugye magyarbácsi miértünk jött és elvisz bennünket haza engem is meg anyukámat is mert azok a rosz rendőrbácsik elhajtottak bennünket és mi mindenünket ott kellett hagyni.

Alig tudtam szóhoz jutni a kis gyerek elfogódtsága láttára. Azért még is azt mondtam , ha jó leszél akkor haza viszlek csak mond hol van anyukád? Tessék velem jönni kézen fogott és ott hagyta a bámuló német gyereket.

Meglepetés volt számomra, hogy mihelyt be mentem a szobába és megszólaltam egy nő a nyakamba borult és keservesen sirt. Könny hullásközött mondtotta el, hogy férje katona és Őtet két gyerekével együtt kitelepítették mivel sváb származásu sokáig beszélgettünk és lediktálta azon helységek neveit melyeken keresztül kell majd mennem. Mijen jó. Mijen kellemes érzés fogott el mikor zsebembe tehettem ezen papirocskát melynek segítségével majd haza tudok jutni. Már biztos voltam benne , hogy sikerül vállalkozásom ó hát miért is ne mikor a fel irt helység nevek

Hegyeshalomig vezettek. Ugy tunt fel előttam mintha már ott is lennék. De az idő szalad a téli napok rövidek az késztetett a mielőbbi el bucsuzásra a magyar nőtől idegen földön.

Keserves sirás között váltam el a nőtől és gyerekeitől. Husz márkát és sajtot adott utravaloul és Isten segítségét kérte a haza jutásomra.

Meg indultam ismét utamat a nagy erdőségnek vettem gondolva, hogy ide a policárság keze nem hatol. Setétedni kezd a hó hullott a néma meltóságban áló erdő ségre a menést meg gyorsítottam , hogy a közelben lévő falut elérjemgondolvaarra hogy ott megszálasolok. Az este be állott teljesen mire a faluba értem sorra járom a házakat de szálást nem kapok mivel nem tudtam a Németekkel beszélni így tovább mentem az erdőségen míg végre az a gondolat szálott meg , hogy az éjelt itt töltöm az erdőségben már meg is találtam a szálásomat egy méteres fatönköt néztem ki a havat le sepertem róla és letelepedtem. A menés közben megizadott ruhám hültni kezdett majd én is dideregni kezdtem és valami meg nem magyarazhatatlan ésre csak tovább indultam. Ekkor tudja a jó Isten honnan honnannem eszembe ötlött az egykori betyárnóta és azt vettem észre, hogy már énekelem is a mindenkitől elhagyatott vadonba

Betyárgyerek az erdőbe
Bujdosik a sűrűségbe
Gondolkozik egymagába
Holháljonmeg éjszakára

És úgy éreztem, hogy ez a dal csakugyan én reám szól és mentem mentem a nélkül, hogy haza jutáson kívül valami is eszembe jutott volna.

Körül belül a rövid pihenés után még másfél órát gyalógoltam mikor egy gyors világosság tünt fel a távolban az erdő rengeteg mélyén.

Azt gondoltam ide már a policárság keze nem ér el s oda meresztem a világosság közelébe. Ahogy közelebb értem látom, hogy egy erdei házból szűrődik a gyér világosság. Ruhámat leverve a vastag hórétegtől bekopogtattam az erdei házba. Bent egy házaspár fia leánya és 2 fiu gyerek volt. A lakásban nagy tisztaság uralkodott háló szoba fürdő szoba vendégszoba és egy spájz volt a lakás beosztása. A német házaspár szeretettel fogadott, leültettek és azonnal meleg vacsorával kínáltak, vacsora után megkérdeztek, hogy hova akarok most menni. Rövid gondolkodásután azt mondtam egyenlőre itt szeretnék meghálni és reggel tovább megyek valami munkát keresni. Erre Ők szeretettel ajánlották fel vendég szobájukat, hogy ott meghálhatok.

Kertésznek csapok fel. 1945. X. 20.

Kis idő múlva kimegyek, hogy kissé szét tekintsek az udvarban, hogy netalán ha menekülni kell az éjjel legalább el tudjak valamerre rejtőzni. Egy szökevénynek mindent átal kell tekinteni mert mindenkiiben ellenséget lát. A látottak elégmegnyugtatót biztosítottak számomra. Így nyugodtan tértem ismét be a lakásba csak biztosítékul azért mégis kinyitottam a vendégszoba ablakjának a külső zárát. A kert tele volt gyümölcsfákkal amik egyáltalán nem voltak gondozva, s rögvest megszületett agyamba, hogy gártnernek vallom magamat. Ezzel a gondolattal léptem ismét a házba. A család ezer és ezer kérdésekkel halmozottal s én kézzel – lábbal magyaráztam s az összes német tudásomat összeszedve igyekeztem minden olyan kérdéseikre megfelelni amit megértettem és amit meg tudtam magyarázni.

EGY SZÖKEVÉNY.

*Idegenbe fenyő erdő zöldellik.
Lombjai alatt egy szökevény bujdosik.
Megpihen egy levágott tönk derekán.
El el töpreng a szívének fájdalmán.*

*Sóhaly száll a kebléből most messzire.
Besötétül még az égis felette.
Bánatában azért mégis dalolgat
Melegtüzhely távolról is csalogat*

*Beljebb sétál fenyő erdő méjébe,
Találhat még itt is szálást éjelre.
Ahol nyugton lehejthetja a fejét
Polic keze ily messzire már nem ér*

*Fehér hó hull a bujdosó nyomára
Lepelt borit a zöldfenyő lombjára
Benne már a madárdal is elnémult
Vigasztalást itten senki régnem nyújt*

*Messze messze egy lámpafény integet
Jer bujdosó jer énhozzám közelebb,
Védőn nyujtom karom feléd óh nefélj
Csalódás és bánat téged itt nem ér.*

(Othol)

*Nyugton pihensz majd éjjel ágyadban
Otthol járhatsz a te édes álmodba
És álmodban öleled az anyádat
S fel ébredsz újra epeszt a bánat*

Lefekvés előtt megkérdezték mia foglalkozásom amire én határozott német kiejtéssel mondtam hogy gärtner isch Bin vagy is én kertész vagyok. Aztán a család tagjai beszélgettek hozzám melyből megértettem, hogy szeretnék, ha a gyümölcsösüket megtakarítanám. Erre a kérdésre nem számoltam mert minél előbb haza akartam térni de mit volt mit tenni a munkát fel kellett vállalni mivel úgy tértem e lakásba, hogy munkát keresek és ha ezt most megtagadom azonnal alárurom magamat ami kész elfogatást jelentett így megegyeztünk , hogy a gyümölcsöst megtakarítom másrészt pedig azért vállaltam mert a hosszú utra pénzem és ennivalóm nem volt s tudtam, hogy ha egy hetet el töltök is de munkám után valamit majd csak kapok.

Ezek között agondolatok között tértem nyugovóra. Az éjjel édesálomba merülve teljesen reggelig aludtam álmaimban mindig az elfogatás veszélyében forogtam már szinte jólesett, hogy fel ébredtem.

Megmosakszom megreggelizem és hozzáálltam a munkához. Itt egyéb említésre méltó dolog nem történt a fákat egy hét alatt rendbe hoztam. Hétfőn készülődök hogy tovább folytassam utamat. A gazda aztán azzal a javaslattal ált elém hogy az ő bátyjának a felesége a kórházban van és nagyon kérte őtet, hogy engem hívjon el oda mert szeretne velem beszélni. Én ráis állottam és rövid idő múlva már lépkedtünk is a szomszéd község felé.

Nekem ekkor ezerfelé volt a gondolatom a szívem fájt, hogy még mindig nem mehetek tovább mindegy gondoltam úgy is kijátszom a germánnak eszt mert idáig még ezen gazdám sem tudta, hogy én egy szökevény hadi fogoly vagyok. Majd oda érve az új helyre a gazda szeretettel fogadott bennünket és mondja is , hogy ő bármit fizet csak maradjak ott Őnálla a munkám csak anyi lesz, hogy hat tehenet kell naponta kétszer megfejni. Látszólagosan meg is egyeztünk. Havonta egy öltöny munkás ruha 10 márka 3 hónapra egyöltő ünneplőruha fejébe.

Visszterve az előbbi munka hejünkre a csomagjaimért az elvégzett munkám díjául kaptam 20 márkát egy félkiló vaját és egy két kilós kenyeret és bucsutvettem az első szállásadó gazdámtól. Ők természetesen azt gondolták, hogy én most a másik gazdához megyek de ebben bizony határozottan tévedtek mert én az utamat haza felé vettem messze elkerülve az előbbi vállalt munkát.

Már a további utam könnyebben tellett mivel sok német szót megjegyeztem és így jobban tudtam érvényesulni az éjeli szállásom mindig szobában dunna között töltöttem. Naponta megtettem 55- 60 km utat természetesen hogy gyalogosan így értem el Freilassing határ községig. Itt volt ugyan is az osztrák német határ ez ideig még semmikülönös dolog velem nem történt.

Az első elfogásom.. 1945. XI. 24.

November 24 én léptem át a német osztrák határt körül belül 8-10 km-ért járhattam Osztrába amikor két osztrák policár lépett elő az utszéli bokorból és igazoltattak jobban mondva csak leszereltek. Ugyan is minden féle Magyar és amerikai igazolványt elszedtek tőlem és vissza kísérték a határ parancsnokságra. Minden égszertől ruhától megfosztottak s jegyzőkönyvet vettek rólam és most már urvultam mert autón szálítottak a közeli német lágérba. Itt két napot töltöttem és újra kihalgattak.

A kihalgatás során azt mondtam, hogy Szalzburgba vannak a rokonaim azokhoz akartam menni. Erre a kijelen tésemre az amerikai százados kiadta az ent lassungsein vagyis az ujlenyomatos igazolványt de ezen igazolvánnyal is csak német országban járhattam szabadon. Így csak annyit nyertem, hogy német ország bármely területén szabadon járhattam de ausztriába nem léphettem át. Mindegy gondoltam hátha még is sikerül ezzel is hazajutnom. Ezen lágérből szabadon bocsátottak délután 3 órakor és egyenest az álomásra mentem, hogy fojtassam utamat.

Itt egy vagonban magyar fogjokat találtam akik 40 en megvásárolták ezt a kocsit, hogy haza jussanak vele de egyenlőre nem mehetek Ők sem. Itt egy éjelt el töltöttem és reggelre kelve megtudtam, hogy a közeli faluban van egy magyar fogoly tábor a hol szintén mind megszökött fogjokból áll és csak arra várnak hogy 150 en gyűljenek össze és akkor haza térhetnek. Rögvest ide indultam és jelentkeztem a szökött lágér parancsnokánál. Itt már az volt a helyzet hogy napi napi élelemért 150 márkát kellett fizet hol ott civilháznál egy heti élelmet belehetett ezen áron szerezni. Itt is eltöltöttem hétnapot közben biztattam az ottszerzett barátaimat a hazaszökésre. Sikerült is 6 férfit és egy nőt rávenni, hogy próbálkozzunk meg ismét a szökéssel. Elmondva nekik az alig egy heti elfogatásomat melyet azzal indokoltam meg, hogy a bécsi mű uton mentem és itt szinte természetes dolognak tartható ha el is fognak de most keresünk egy más módját a hazai utnak.

A második elfogatásom.. 1945 XII. h. 4 n.

Igy tehát nyolcan voltunk akiknek honvágy égette lelkét és minden nehézségek árán is haza és csak haza akarunk jutni. Reggeljébe enyhes volt a levegő mivel a hó hozzá kezdett esni de minket az időjárás határozásainkban meg nem gátolhat gondoltuk és neki indultunk ismét a bizonytalan nagy utnak. S a mintha a jó Isten is meg akarta volna értetni velünk, hogy ugyanis hiába mert még a szabadulás órája nem érkezett el, dél felé mire elértük a határt elválasztó In fojót a havazás elállott és kemény fagyereszkedett alá a földre. Mindegy a jel szótól nem tértünk el Haza megyünk.

Ugy terveztük, hogy 45 karácsonyát már othol Töltsük szeretteink körébe de ez mind álm volt. A kiscsapat vezetője természetesen én voltam mivel alig egy hete már én megpróbáltam a szökést most nem a műton mentünk, hanem melyen be hatoltunk az erdő sűrűjébe. Az in fojónál megállott a kiscsapat tanácskozásra ugyan is az volt a helyzet, hogy a hidon átkelni nem lehetett mivel ott erős Őrség állott így más megoldás nem volt mint átalmenni a vizen mert a nagy hideg ellenére is csa vizről beszélhetünk ugyanis oly sebes volt a fojása hogy befagyni nem birt a víz méjsége 80 cm volt, és kb 150-180 m széles. A tanakodásnál oda jutottunk, hogy a barátok azt mondták, ha ha te által még mi is utánad megyünk de ellenkező esetben inkább vissza térünk, mit volt mit tenni bakancsom lerántottam nadrágot levettem és neki vágtam a viznek egy egy lépéssel métereket megtettem oldalra inkább mint előre ezt részben elő segítette a folyó fenekén lerakódott sikamlós kavicsok részben pedig a víz sebes fojása. Az első lépések ugymentek a dermesztő hidegben mint mikor a kisgyerek járni tanul és nevelője biztatja na még egyet na még egyet így értem a víz közepére vissza tekintve, hogy melyik széle van közeleb s ekkor kérdezték barátaim hogy nem hidege nagyon erre a kérdésre jobban szerettem volna sirva visszafordulni ilyen kérdezni december negyediken 23 fokoshidegbe! de azért erőtvettem magamon és azt feleltem, hogy még ki lehet birni. Valami nehezen sikerült elérnem a tulsó partot és vattával megtörölgettem lábaimat s derekamat majd gyorsan magamra szedtem ruháimat és fogvacogva siettettem barátaimat kik közül egy azt mondogta, ha soha haza nem jutok akkorsem megyek által ezen a vizen és visszament a táborba. Így heten vergődtünk által a dermesztő vizen és fojtattuk utunkat Salcburg irányába haza felé. Méjen bentjárunk az erdő rengetegében amikor egy civilforma emberrel találkozunk megkérdezzük tőle messze van e még salcburg nem messze vol a rövid válasz és a hegyoldalról odamutatott irányában. Mi továbbmegyünk már látszik Salcburg megmaradt tornya már a gyárkévények füstjét lehetett látni hogy a magasba szárnyalnak és most és most síp szó mind felfigyelünk és két fegyveres osztrák tartotta ránk azt a meggyülölt fegyver nemet és ordítja hansuf fel a kezekkel mit volt mit tenni mint engedelmeskedni kellett mert az előbb említett civilruhás pofa is géppisztolyal kezében örömködött de nem nekünk hanem az értéktárgyainknak ugyan is akit űk elfogtak annak minden holmija értéktárgya az övék volt.

A bujdosó

*Magyar huszár barangol a vadonba
Utat mutat Őnéki a falombja
Falombját mit messze elvisz a szellő
Szökés néki nem is igen rettentő*

II.

*Négyes huszár ne reckirozd éltedet
Mert fehér hó eltakarja léptedet
A hulló hó el fedi a ruhádat
Othol talán más öleli rózsádat*

III.

*Épen most is másnak ül az ölébe
Téged meg öl a bánat érette
Őerte kit te igazán szerettél
És végette most bujdosóvá lettél*

IV.

*Bujdosója ennek a nagy világnak
Szembe nézel a dermesztő halálnak
Hogy fogja rád Osztrák polic a puskát
És bajtársaid majd a sirod itt ássák.*

(Emlékbe az elfogásomról. Kelt Freilassing
1945. XII. 4 n. Gégény Béla 4/1 husz. örv)

Emlékbe az in átkelésből

*Az in fojón uszik a jég sebesen
Parton áll egy négyes huszár dermedten
Reszkető kézzel huzza le csizmáját
Gondolatit szökés, honvágy hálózják*

II.

*Kötésig megy sebes fojó vizébe
Átkelés van most is csak a szivébe
Tul a vizen van talán az én hazám*

Hol vár reám az én kedves jó anyám

III.

*Kalácsot süt most is a fia számára
Haza jöhet karácsony szent napjára
Ő hozza a boldogságot, örömet
Karácsony óh Karácsony lesz nagy ünnep.*

(Kelt Freilassing 1945.XII. 4 n. Gégyény Béla 4/1 husz örv)

Teljesen elfáradva az alig egyórai fürdőzés után kísérnek bennünket vissza a legközelebbi parancsnokságukra. Itt nagyon kedvesen fogadtak bennünket, oly kedvesek voltak hogynem akarták már hogy tovább fárasszon bennünket a nagycsomagunk is csupán jó indulatból elmarták tőlünk bosszuságainkra még külön külön villogtattak egy egy értékes darabot belőle.

Az amerikai parancsnok azt mondta kihalgatásunkalkalmával, hogy ad egy igazolványt amellyel hazáig mehetünk. Már szinte elfelejtettük a fáradságunkat az átalázást, hogy végre mégis csak haza jutunk . Már nem sajnáltuk értéktárgyainkat ruháinkat már mindent elfeledtünk csak a haza volt eszünkbe. De a nagy örömünk hamar keserőségbe fulladt mert az osztrák policár dühtől elvörösödött arccal ugrott az amerikai tiszt elé és éles hangon mondta hogy nisch nisch alesz ungarn zurück nach deutschlandkisgefangen lager vagyis mindnyájunkat vissza vigyenek német országba a hadifogoly lágerba. Nekünk fájó könnyek jelentek meg bágyadt szemeinken, hogy hiába tettük ki magunkat a kész megbetegedésnek sőt meg a halálnak is most még is ott vagyunk ahonnan elindultunk.

Édes jó Istenem meddig kell még a fogság keserű kenyerét enni és ezt a sanyaru számüzött életet élni.

Az amerikai parancsnok hajlott a német polic szavára és elrendeli, hogy gépkocsival vigyenek vissza a német országi lágerbe. Ebben a pillanatban váratlan dolog történt ugyanis arra a parancsnokságra kerültem amelyen hét nappal azelőtt voltam és egynémet policár és az irodában lévő kisasszony reám ismertek de én eleinte tagadtam, hogy már ottjártam volna de később beláttam, hogy nem ér semmit a tagadás hisz sorsom ugyanis egy akár bevallom, hogy csakis én voltam akár nem. Így elszántamban az amerikai tiszt szemébe néztem és azt mondtam igen is én voltam és ha most nem engednek haza addig fogok kísérletezni míg csak nem sikerül a hazajutás.

Be kell vasalni adta ki a parancsot az amerikai tiszt de a következő percben túlköl a gépkocsi és az őrszem jelenti hogy meg érkezett az autó a szökevények vissza toloncolására.

Reszketve teljesen átfagyva visznek a Freilassini táborba ahol a reggel ott hagyott barátok fogadtak kárörvendő szavakkal. Megmondtuk ugye hogy visszatértek hozzánk ezért kárvolt a jegesfürdőzés. Lehorgasztott fejjel halgattuk a félig rágalmozó félig kárörvendő szavakat. Igytértünk nyugovóra reggelre labaink borzasztóan fájtak, megvoltak annyira dagadva, hogy a nadrágot nem tudtuk ráhuzni. A hét végtelen hosszúnak tűnt fel lábaink égtek annyira hogy a jeges borogatás is egy kettőre átal tüzesedet.

1945 December tizennyolcán tranzporttal hazafelé indulunk..

Honvagy égeti mindnyájunknak lelkét a napok nehezen telnek ezzel szembe a pénzünk igen gyorsan fogy. Ezen szökevénytáborba napi étkezésér 1.50 márkát kellett fizetni. De bele kellett nyugodni mert ezt a helyzetet mi választottuk magunknak. Gondolataink mindig othol voltak, már gyűlöltük az idegent minden óra napoknak – hónapoknak tüntek fel így érkezett el December tizen nyolcadika. A reggelit megkapjuk s utána egy felderítő hír száguldott végig a szökevény táboron. A hír szerint megindul egy szerelvény ezen táborból és 570 ember mehet véle haza. Vajon ki nem tudta volna kitalálni, hogy mi most a legelső teendő mikor a táborba 790 ember volt. Minden ember az iroda felé igyekezett mert névsort kellett készíteni haza térők ről. Első sorban a családos emberek iratkozhattak, mitvolt mit tenni énis ezekközé soroltattam magamat de a nős emberekből nem volt ki a meghatározott létszám így a fiatal emberekre is rákerült a sor. Az iroda zsufolásig volt tömve anyira, hogy kifelé csak az ablakon lehetett közlekedni ni. Így jó el az est a vonatot betolatták a táborba és megkezdődött a bevagonérozás ez úgy történt, hogy a tábor lakói mind egy szálíg felpakolóztak nem számított, hogy a névsoron nem szerepelnek egy fél órán belül mán minden kocsiba kályha volt szerelve. Én is a félig megfőtt krumplimat ismét elhejeztem a kájha tetején hogy biztosítva legyek legalább két napi enni valóval.

Egynegyed kilenckor indul a nagy acéltes néma méltóságteljesen szikrázó füstjét mintha az égig akarná fellövelni. Öröm ujongás fogott el mindnyájunkat így léptük át a Német Osztrák határt. Sokan vissza fordulnak köpködnek gunyolódnak és becstelen szavakat kiabálnak az elhagyott ország felé. Erre egy idősebb katona bajtárs talán a szive sugallatára felsóhajtva így felel. Hagyjátok ezeket a rut szavakat, mert úgy lehet, hogy holnap ismét itt lehetünk ebbe a meggyűlött országba. Erre a tömeg felzug olyan lett akárcsak egy megbojgatott méhkas mindegyik harcos a maga ellenségét keresi míg végre a hasztalan keresés után mindegyik elcsöndesül. Így volt a vonatba is mindegyikőnk az előbb felszólaló bajtársra támadt Botok emelkedtek korbácsok suhogtak a levegőbe. Lekell dobni a vonatról agyon kell verni a haza áruló nyilasbanditát zugta a tömeg mindenfelé. Az előbb szóló 45 50 év körüli bajtársunk erre hozzáfogott fenhangon sirni és kérte a tömeget, hogy halasszák meg.

Erre a tömeg elcsöndesült a bajtárs pedig letörli könnyeit és megszólal. Nézzék emberek , hogy nyilas s hazaáruló nem vagyok azt bizonyítja az, hogy én is mint maguk a haza szökést kíséreltem és így lettem a szökevény táborlakója hapedig én csak részben is érezném bűnösségemet nem hogy haza fele hanem hazámtól minél távolabbra utaznék, hogy még hírét sem haljam ismerőseimnek az előbbi kijelentést pedig csak azért tettem mert engem az az érzés táplál, hogy minket újra visszahoznak abba a régen meggyűlött népek birodalmába. A tömeg kis habozás után elcsöndesedett mert közbe megérkeztünk Linzbe. A vonat megáll s mindenki az álmáson tartózkodó vöröskereszt konyhára igyekezett. Itt a szokásos finom étellel látnak el bennünket ez a kimondott étel a fekete kávé. Vacsora után megtudjuk, hogy az éjelt itt töltsük és csak reggel indulunk tovább.

Az orosz határőrség visszatoloncol..

Reggelre kelve megérkezünk az orosz zóna határáig ahol az orosz parancsnokság nem engedéjezte a határ átlépését és így még egynapot ott töltünk és meg indulunk vissza felé. Az előbb bizakodó orcákon fájó könnyek jelentek meg. A vig éneklések mindenütt elhaltak és már csak a megszökést suttogták mindenfelé voltak is kik erre vállalkoztak de én már azt mondtam, hogy már én próbáltam és elegendem is van vele s így csak vissza maradtam. Másnap még csak tovább indulunk és eljutottunk Bádenig. Itt megkapjuk a parancsot, hogy nekünk vissza kell menni Münchenig ugyan is ott van egy félszerelvény s nekünk azt kell ki egészíteni. Így tehát az előbb felszólaló bajtársnak rosszérzelmei valóra váltak mert már robogtunk is vissza felé vonatunkkal abba a meggyülölt országba.

Kétnap mulva megérkezünk Münchenbe az előbb elinduláshejüinktől vissza fele számítva mint egy 840 kmtert. Most ott vagyok negyven kilométerre attól a dachai lágertől melyből október 19 én szöktem el tehát három hónapi haladásom 40 kmter .

A szerelvényt amerikai őrség veszi körül és senki nem hagyhatja el a vonatot. Vasárnap reggel van szivünk összeszorul annak az érzésnek tudatára, hogy ekkorra már othol lehattunk volna ha az oroszok vissza nem utalnak bennünket.

Estefelé ötnapi hideg élelmet vételezünk és megkapjuk az utirányt Hannover felé. Vonatunk megindul méltó ságteljesen de mintha a lomha acéltest is szégyenlené, hogy nem vihetett a réglátott és oly régenvárt drága Magyarföldre. Füstjét a magasba fujná bosszujába de hiába erőködik mert a füst leszáll a vonatra mint ha ő is elakarná takarni a sors üldözött hazátlan árva bujdosókat. Megérkezünk Hannoverbe és megtudjuk, hogy még még 65 km re megyünk a

Volfburgi lágerba.

Ahol a Budapesti rendőrség van. Másfél óra mulva már meg is érkeztünk az új tábor helyünkre.

A magyar határtól 2700 km re. Tehát a dachoi lágertől való megszökésemmel azt nyertem hogy addig a magyarhatártól 1807 kmre voltam tehát a haladás visszafelé 900 km. Még az éjelt a vonatba töltjük és nem tudjuk hogy mi is fog velünk történni. Reggelre kelve kikellett vagonérozni és Bementünk az új tábor helyre a hol sok sok ujdonság tárult a szemem elé amit míg fogoly voltam ezidáig be kell vallanom, hogy nem láttam.

Megnyitunk egy Aranypáva nevű táncmulató helységeket.. 1945 December 21.

Egésznap a nézelődéssel telt el enni még nem kaptunk a hó szép sűrű pejhekben hullott így érkezett el az est. Most az éjjeli szálásunk egy táncterembe volt. Mindnyájan csodálkoztunk azon, hogyan lehet egy fozój táborba táncterem.

Habár a Dachói fogojtábor is a multiakhoz képest igen jónak bizonyult de a Volfburgi tábor mégcsak egy napon sem lehetett említeni a Dachóival. Ugyan is a Dachói lágert még három méteres drót és három méteres vizes árok akna zár és erős amerikai Őrség vette körül. Habár az élelmezésre már itt sem volt panasz de elég hibának látszott az Őrség vizsláló szeme. Mert a magyar úgy volt a fogsággal míg nem vigyáztak ránk addig nem szöktünk és míg nem áltak a hátunknál fegyveres Őrök addig dolgoztunk. De mihelyt ezek a dolgok bekövetkeztek azonnal meg kezdődött a szökés és megszűnt a magyar virtusság a munkában. A volfburgi lágert nyílt lágervolt vagyis mindenki akkor hagyhatta el amikor a henyélést megunt, enni éppen úgy kapott az aki nem dolgozott mint aki egésznap a fátvágta csak az utóbbiak minden elvégzett napi munkáért 10 darab amerikai cigarettát kapott a mit a németek megvásároltak öt márkáért darabonként tehát aki elment egy nap dolgozni anyit keresett hogy ha a lágertba nem is kapott volna enni egyhónapig urasan meg élhetett volna egy napi munkából.

Másnap beosztottak bennünket a C. lágert Palánkai rendőr főhadnagy csoportjába. Ezen táborba magyar családok és sok szép magyar csokoládéslányok voltak. Aki egy tábla csokoládéért vagy egy párdarab angol cigarettáért képesek voltak és lennek az angol tiszték előtt meztelen táncolni és vélek hálni is csak, hogy hirneveket emeljék. Ezt a dolgot ugyszólván közömbösíteni lehetett és bátran kimertük jelenteni, hogy amely Magyar lány németországot megjárta 95 % ka az előbb említettek közé tartozott.

Négy napra a megérkezésünk után egy Pest megyesi embernek név szerint Kiss Péter Istvánnak az a gondolata támadt, hogy a vélünk szemben lévő üres barakot bekellene rendezni tánc teremnek. Én azonnal be is társultam ezen berendezésbe és hozzá kezdünk a termet villannyal és ablakokkal ellátni. Még meg kell említenem, hogy egy harmadik társunk is került és pedig Csernizski András Budapesti Beszkárt kalauz. Mikor készen voltunka berendezéssel Kispéter István felment a parancsnokságra engedélyt kérni a tánc este rendezésére amit megis kaptunk én pedig elmentem zenészeket fogadni. Az első zenésünk két cigány és egy tangó hermónikás lett.

A táncesténk megkezdődött termünk zsufolásig meg telt vendégekkel és sokan besem férhettek a terem kicsisége miatt. A tánc este minden zavar nélkül 11 órakor véget ért. Tiszta bevételünk Háromszáz márkavolt ami német országban elég tekintéjes összegnek felelt meg. Még egy pár este ezen kisterembe tartottuk tánc esténket, de óriási bajnak mutat kozott a termünk kicsisége. Ezért szét néztünk a tábor területén és találtunk is egy harmincnégyméter hosszú és ötméter széles szépen kifestett termet ennél meg az volt a baj hogy negyven ablak fiókot kellett becsináltatni.

Ez már nemisvolt oly nagy baj mert a fedezet megvolt rá. Így felváltattuk a munkát egy német ablakossal. Negyven darab cigarettá és negyven márká fejében de azzal a kikötéssel, hogy az ablaknak délután négy órára készkell lenni. Négy nap dolgoztunk az új terem berendezésén villanyt vezettünk emelvényt építettünk,

padlót javítottunk s a terem padlását behálóztuk drótokkal és erre üdezőld fenyő ágakat aggattunk. A terem hangulat világítással volt ellátva harminckét villany égő ontotta különböző színekben csodálatos fénye it. A terem való sággal pompában uszott. A pódium fölött a falon egy hegy volt látható a hegytetejéről fojt lefelé az infojó melynek partján egy német falu, közepén templommal ékeskedett. A ruhatár és a söntés az ajtó mellett foglalt helyet a ruhák megőrzéséért és kiszolgálásáért fizetni nem kellett. A csapláros én voltam mivel a sör kimérés engedély az én nevemre azóllott. Eleinte egy pohár sör 10 fening volt de mivel nem tudtunk annyi apró pénzt keríteni amennyi szükséges lett volna így abba egyeztünk meg a társakkal, hogy a sörer ki mit elszánt anyit fizessen ezzel a sörkeresetünk négyszeresére ugrott mivel 10 feninget így senki nem adott. Kint a terem Bejáratánál hatalmas aranypávafestmény diszelgett amit egynémet festőművész keszitet 5 márkáér alatta **Aranypáva táncmulató** szövegű felírás.

Az ujtérünkbe új német csez zenekart alkalmaztunk a kerestünk óriásira emelkedett. Minden második este tánc estét rendeztünk melyeket Volfzburg területén német szövegű Plagátokkal adtuk tudtára a lakosságnak A tánc terembe a rendet szigoruan meg követeltük fiatal 16 éven aluli férfiak nem léphettek be dohányzás egyáltalán nem volt megengedve és kik nem táncoltak kötelesek voltak a padlón mézcsikkal jelzett vonalig hátra állani így a táncoló párok a terem közepén nyugodtan táncolhattak.

Az aranypáva olynevezetes lett, hogy angol tiszték és német elő kellő lakosság örömet látogatták. Már irigyeink is voltak mert hacsak szerét tehették a villanyvezetékét meg rongálták, hogy ne tudjuk megtartani táncesténket de ezen cselekvésüket hiába tették mert a pénzrévén voltak jó villanyszerelő német ismerőseink akik ugyszólván pillanatok alatt rendbe hozták a vezetékét Más egyéb dolgok amik botrányt okozhattak volna nem történtek.

De mindenjónak vége szokott lenni így egy napon az a hir futott be a táborba, hogy a családok és azok akiknek megvan az amerikai entlassungseim vagyis ujlenyomatos igazolvány azok itt maradnak s a többieket elviszik munsterlágérba tőlünk 150 km Ez 1946 Január 10 én meg is történt Lázás készülődés lett urrá az egész Volfburgi táboron A társak is szomoruan készülődtek Mivel nekem az előző elfogatásom alkalmával kiadták az ujlenyomatos igazolványt és így én is ott maradtam továbbra egyedül az arany pávával a vezetés most már teljesen én reám maradt A páva részvénye seiel bucsuztak és én meg ígértem, hogy ha netalán bajba lesznek segíteni fogom Őket. Egyedül nem in téz hettem ezen terem vezetését így magam hoz vettem Gyulai Antal Aradi születésű Szabó János Nógrádverőcei lakosokat így zavartalanul fojtattuk tovább a tánc estéket. Egy kicsit szokatlanok voltak az új társak és bizony sok baj is volt velek eleinte, de később Ők is belejöttek hivatásukba. A pénztár kezelést én vettem átal a sör kimérés és ruhatáros szerepét Gyulai Antal töltöttebe Szabó János pedig rend fen tartására ügyelt. A városba bármerre mentem mindenki ismert és szivesen láttak vendégül ha valamely házhoz ellátogattam.

Megtörtént velem , hogy egyik alkalommal ahogyan a városba sétáltam be mentem az egyik borbély üzletbe a borbély épen egy német pofát borotvált vagyis szappanozott s mikor betértem hozzá leültetett és otthagyva félbe a be pamacsolt embert és előbb engem borotvált meg majd aztán a németet természetesen gavallér voltam és 10 márkát adtam a borbélynak míg más 20 feninget fizetett a borotválásér de ez az el beszélt eset nem csak énvelem hanem szám talan magyarral megtörtént.

Hirt hallok Kulcsár Lajos Németh András és több Ibrányiakról..

Musterlággerba vitt társak elégrossz sorba jutottak a Vofsburgi élethez képest ellehetképzelni amikor egy ember minden féle jókból anyit kap amenyit csak elbir fogyasztani vagy pedig silány ételből anyit ami épen az élet fentartáshoz szükséges így a két élet között óriási különbségvan.

Most fel sorolom a Vofsburgi láger egy napi étkezéshez kiadott hideg és meleg élelmét

¾ kg fehér kenyér 5 dkg tej por 5 dkg tojás por 2 ½ dkg margarin 2 dkg cukor 6 dkg halkonzerv 10 dkg keksz 4-5 dkg szalámi 3-4 dkg déliaszalt gyümölcs reggelire 7 dc fekete kávé kakaóval délre 7 dc krumpli, répa vagy zöldségfőzelék de mindig hussal hetenként egy tábla csokoládé és havonta 150 drb cigaretta de ha dolgozni volt az angoloktól még minden napra 10 drb cigarettát kapott.

Ezzel szembe a Musterlággerba kapott élelem napi ¼ kg barna kenyér 2 ¼ dkg vaj 3 dkg margarin reggelire feketekávé ebédre pedig 5 dc répaleves.

Mármost könnyen megérthető hogy a fogolytársaknak milyen zokon eshetett a Munsteri keserű élet mert mikor Dachói lágerba vittek bennünket azt gondoltuk, hogy attól jobb élet nincs de mikor meg Vofsburgba kerültem valósággal földimenyországba éreztem magamat és ez az eset még mindig jobb mikor az embernek előbb jönnek a nehezebb megpróbáltatások s utána pedig a jó élet mint ha előbb a jó majd pedig a rossz élet mód követi egymást ez utóbbi életvivő követte barátaimat is. Még mikor együtt voltunk meg ála podtunk abba, ha Őket valami nehezebb sors éri én segítségökre leszek. Így Őg bátran irtak levelet mivel tudták hogy mióta meg is merkedtünk mindig becsületes szavatartó ember voltam a levélbe többekközött az állott ha Istent ismersz hozzál valami élelmet az Aranypáva rész vényeseinek.

Óh hát ,hogyisne teljesitettem volna kéré seiket mikor ugy tekintetem Őket mintha saját testvéreim lettek volna Azonnal utazási engedélyt kértem mert enélkül a láger területét elhagyni nem lehetett mert az embert azonnal törölték a táborlajstromból és többet felszem vették így megkaptam az utazási engedéjt és 16 kenyeret és 2 kg margarint 50- 50 darab cigarettát vittem el utánok.

Az utazás elég kellemetlen volt mert hideg havas eső csapkodott egész uton bennünket és a vonat zsufoolásig volt utazókkal meg Őszintén szólva mikor be érkeztem Hannoverba még azt sem tudtam melyik vonatra szálljak s mire rá találtam a Munszter felé induló vonatra már csak a vonat lépcsőjén volt helyem de mindegy gondoltam ugy is felkeresem a bajban jutott barátaimat.

Este 5 óra volt mire megérkeztünk a fogolytáborba a tábor kórházában szálást is kaptunk és az éjelt itt töltöttük mert már ekkorra többen is voltunk a kik látogatóba mentünk magyarok németek egyaránt.

Az ébredés után a látogató szobára mentünk és felhivtuk telefonon azt a láger számot amelyben barátaim voltak (ugyanis a lágerba 15.000 hadifogoly volt és mindegyik 500 száz embernek másvolt a táboriszáma) fél óra mulva márjöttek is a részvénytársak de igen elvoltak anyátlanodva öleltek csókoltak ahogyan megláttak. Majd elsorolták sanyaru életüket ami előttem nem volt ujság merthisz voltam én már sokkal rosszabb helyzetbe is és hosszabb ideig még is kibirtam. Beszélgetés közben odajött hozzánk egy repülő és megkérdezte, hogy hovavaló vagyok. Mikor megmondtam azt felelte , hogy Ő itt Munsterba ismer több ibrányi fiukat csak a

nevét nem tudja de Volsburgba a hol én lakom ott van Fazekas Imre Ő ismeri személyesen mert néki barátai voltak .

Én nagyon izgatott voltam és szerettem volna tudni, hogy ki van ott a szülő falumból örültem, hogy csak halhattam is felőlök mert eddig még csak szabolcs megyeivel sem találkoztam nem hogy még falumbelivel. Elbucsuztam barátaimtól és igyekeztem hazafelé hogy minél előbb megtudjam kivan a falum beliek közül Munsterba. Az utazás 4 napot vett igénybe és míg oda voltam az újonnan megbízott társak két tánc estét tartották már azt gondolták vissza sem térek hozzájuk így a begyült összeget egymás között szét osztották nagy meg lepetés volt számokra mikor megérkeztem így a rám eső pénzt azonnal ide adták de mégis amiért megosztokodtak és nem vártak énreám hűtleneknek tekintetem Őket és ki zártam a részvényességből. Aztán a parancsnokságon jelentkeztem és leadtam a tiszta jövedelem 20 % át amit minden multság után be kellett fizetni és az új társak ezt nem rendezték. Majd felkerestem Fazekas Imrét és legnagyobb csodálkozásomra adta hírül, hogy Kulcsár Lajos Német András Imre István Tóth István és Lovácsi Gábor földieim vannak Munszterba valami meg nem magyarázhatatlan erő lett rajtam urrá és szerettem volna azonnal vissza menni hozzájuk Már nem érdekelt az Aranypáva nem érdekelt semmi csak minél előbb láthassam Őket.

De egyelőre még felkeresni Őket nem lehetett mert az utazási engedély egyhétre már ki volt adva . Ugyan is a tábor területét huzamosabb időre 50 embertől több el nem hagyhatta így jelentkeztem a jövőhétre szálló engedélyre. Közben pedig levelet írtam Lajoséknak , s kérdeztem tőlök miben lehetnék segítségem mi az a legfontosabb dolog ami hiányzik a hazatérésen kívül mert ezen az egyen a segítség nem áll módomban. Önapra választ kapok ami ben határozottan megismertem a Lajos írását esközlte velem, hogy levannak rongyolódva s kivannak éhez ve ebből megtudtam mire volna szükségem, ha tudnék rajtuk valami képen segíteni mert Ők akkor nem tudták, hogy én milyen helyzetben vagyok.

Hogy levelüket megkaptam megvásároltam nekik egy egy öltő alsó felső ruhát 20 kg kenyert és mihelyt megkaptam az utazási engedélyt azonnal vonatra ültem és most már biztosabb voltam az utba mivel már egyszer megjártam. A távolság közöttünk 170 km volt ebből 84 km ismét lépcsőnálva tettem meg 86 km-en már sikerült beférkezni a vonatba Délután 2 órakor érkeztem meg azonnal a látogató szobába mentem és telefonáltam Német Andrásért és Kulcsár Lajosért s kértem az ott lévő parancsnokságot, hogy kettőjük kilépését engedélyezzék a látogatószobára.

Ők a kilépési engedélyt meg is kapták de a magyar tisztek régi szokásaikhoz mérten addig húzták az időt hogy eljött a négy óra az angol tiszt eltávozott így nem volt aki alá írja a kilépési engedélyt tehát akkor már Ők nem jöhettek mert a kapu őrk nem engedték ki Őket így Február 17 én nem tudtam velek beszélni. Szállást éjre a kórházban nem tudtam kapni mert betegekkel volt tele így leutaztam 50 km-re Ülzenbe és ott megháltam.

Majd reggel vissza tértem ismét Munsterba és telefonon ismét kérem Lajosékat a látogató szobára s 11 óra fele a távolból ismerős alakok közeledtek felém szavakat nem tudunk találni melyel egymást üdvözölhettük volna Szívünk sebesebben dobogott és végre kitudtam mondani hát ti, hátti is kint vagytok ebbe a híres birodalomba Ez volt az első szóváltásunk Utána rövid beszámolót tartottunk egy más helyzetéről sajnos Ők semmi jót nem tudtak mondani a Munszteri lágerről ha bár azelőtt nekik is virágzó életek volt Majd átaladom a részökre vitt csomagot melyben 1- 1 öltő alsó felső ruha 20 kg kenyér volt.

Valósággal nem hittek szemeiknek amint a csomagot átvették és amikor megkérdeztem van-e márkájuk erre egyik 15 másik 20 márkával dicsekedett tovább nem kérdeztem semmit csak odaadtam nekik 300 márkát amint kivettem a tárcámat szinte hihetetlenül néztek rám. Majd megmagyaráztam az én kereseti forrásom melyből én a rengetegpénzt állítottam elő

Még megkérdeztem tőlük volna-e kedvek elszökni a Volszburgi lágerba ott ugyan is van egy Autógyár melynek igazgatójával jó viszonyba vagyok és megpróbálnám elhelyezni őket melyre ők örömmel vállalkoztak. Majd elérkezett a bucsuzás órája megköszönték a soha nem várt jó ságot és megígérték, hogy az életbe viszonzni fogják. Elköszönünk egymástól a legközelebbi viszont látásig még megvárták míg a láger kapuként mentem ugyan is két igazolványom volt s megpróbáltam a kis indexszel kijönni ami sikerült is. Így már nem kellett csak négy igazolványt szerezni nem hogy mind az öt földimel tudjam szöktetni arról az elátkozott helyről. Haza felé történő utazásom már egy részt gyorsabban történt mert megtudtam, hogy ha én lemegyek Ülcsenig onnan már Autóbuszon is mehetek Volszburgig amit én természetesen ki is használtam

Habár rengetegen várahoztak az Autóbuszra még is sikerült az első tétellel elmenni ami lehetővé tette, hogy a négy nap utat most megtehettem másfélnap alatt.

Ismét elszánjuk magunkat a hazaszökésre.. 1946 II 23.

Vissza térve Lajcsiéktól ismét a társakat számoltattam el majd pedig szavamhoz ígéretemhez mértén megindultam, hogy arról a szörnyű helyről megszöktessem őket. Először is az Autógyár vezetőjével beszéltem eleinte szabadkozott de addig beszéltem néki míg utójárais beleegyezését adta csak azzal a feltétellel, hogy én feleljek róla, hogy nem fognak megszökni mert akkor már olyan embere voltam a gyár igazgatójának, hogy nagyon megbizottbennem s gondolta ha mindenki megszökik is de én az Aranypávát ott nem hagyom. Az egyesség fojtán ő fizetett volna Lajoséknak napi 7 márkát teljes ellátást és a munkás ruhát is ő adta volna. Ott hagyva az igazgatót visszatérek barátaimhoz akik éppen a tánctermet takarították újságolják, hogy holnapután az egész lágert a tenger partra telepítik toborozásvégett. Így dugába dőlt a szép tervem Lajosékkal kapcsolatosan mert most már nem volt idő a megszökteszésekre. Még aznap estéjén simán ment a tánc csupán a németek egyszerűen a magyarfogjot kidobálták a táncteremből.

A német népet jól ismertem, hogy a bosszu állásban nem maradnak utolsók és úgy szólván vártam is, hogy ez befog következni de aznap estén semmi egyéb különös esemény nem történt. Majd a zene végeztével kijelentettem, hogy holnap este tartjuk a bucsu esténket és ezen alkalommal a tánc multság reggelig fog tartani, ha valami rendzavarás nem történik. A vendégeimnek örömük volt hogy egyszer legalább reggelig mulathatnak s bánatuk, hogy ezzel a mulatozást beis fejezik, majd aztán nem tudom melyik érzések voltak kielégítőbbek anyi biztos, hogy ők nem bánták volna, ha inkább egy órával hamarabb csináltam volna végét a táncnak csak nekünk el ne kellett volna mennünk.

Másnap nagy készülődés volt az egész táborba én közbe azoktól a német fiataloktól akiket az elmúlt este eltakarítottak a tánc tereméből üzenetet kaptam, hogy mikor a legtöbben lesznek a tánc terembe akkor fogják levegőbe röpiteni a mulatozó fiatalsággal együtt az épületet. Erre az üzenetre felhívtam a barátaim figyelmét és még szólottam egy néhány pesti rendőr ismerősömnek és kértem őket, hogy ha netalán még is kísérletet tennének a németek úgy legyenek segítségemre mert szeretném, ha az utolsó estén valami baj történne ezt ők meg is ígérték, hogy minden percen résen lesznek, hogy rajta üthessenek a megtorlást intéző társaságon. Lassan eljött az este is a megbízható embereimet felállítottam a terem külső részén különböző irányokba s meghagytam nekik ha a németek közeledni merészelnek úgy nyomják meg a riadó csengőt ami a terem kijárataihoz van szerelve miután a védőintézkedést megtettem bátran bementem a terembe ahol már gyülekeztek a párok. Két hordó sört és husz liter pálinkát vittem az utolsó estére pedig a pálinka kimérés szigoruan tiltva volt az angolok által kiadott Bál engedéjen. Kilenc órafele észre vettem, hogy a táncos nők között valami nyughatatlanságván kérdéseimre azt felelték a német ifjuság ma este fel akarja a tánc termet robbantani amiért őket oly csufosan távolították el a tánc estéről. Erre aztán csendet kérve kijelentettem hogy mindenki nyugodtan mulathat a robban tásból semmi nem lesz mert én értesülve e dologról embereimet őrségre állítottam és így nem történhet semmi baj ezzel aztán a mulatópárok meg nyugodtak a német zenészekkel tangó nótát huzatva a termet hangulat világitással árasztám el s minél haványabb a villanyfény a hölgyek annál simulékonyabbak egyik másikat megsem lehetett már különböztetni táncolnak e? vagy talán egyebet csinálnak. Éfél elmulik már a pálinka mind elfogyott és a két hordó sörből is alig volt 20-25 liter kint még semmi sem történt az örök körül jártam és a számokra megtartott egyliter pálinkát szét

osztottam közöttök mi után semmi meg mozdulást nem vettek észre kettőnek megengedtem, hogy felváltva bejöhetnek mulatni. Amint visszatérek a terembe észre vettem, hogy páncélos igen mulattat egynémet hölgyet már régebben figyeltem Őket és ugyszólván minden ötpercben lekérték egymástól gondolva, hogy ijesminek nemjó vége szokott lenni így oda mentem és figyelmeztettem a következőkre Őket erre az egyik azt feleli mitszámít legalább nevezetessé tesszük Az aranypávát Erre a kijelentéséremegfogtam és szépen kiveztem a teremből és megtiltottam neki a tánchelység küszöbének át lépését. A zenész alig hagyja el a nótát mikoraz előbb kiszálított pofa törkessel rohan ellenfeléhez későn vettem észre mert már együtt volt a két megbokro sodott ember. A bentlévő páncélos kitérésre gondol de elkésett mert a következő pillanatban hatalmas lendülettel vágta bokszerral állon a berohanó pofa. A sértett fél kissé megtántorodik megbillen és az ablakhoz hanyatlik de mind ez csak pillanatok műve volt mert alig másodperc mul ez észhezter csizma szárához kap és ő is hatalmas törkést huz elő és vad orditással rohan az őt állon vágó emberére. Néhány másodperc és két törkés egyszerre lendül a levegőbe oldalról ordítás és két vadállattá vált ember egyszerre csapja egymás felé az éles pengéjű törkést az előbb megütött pofa fejét félre kapja és hatalmas lendülettel vágja ama fejének a kést e szavakkal ne egyél nőt most jóltartalak ellenfelének kése ugyan még bele csap bal hóna alá de erőtllenül mert az őkése valósággal a hencegő legény fejét.

Mi is közébük ugrottunk és gumibottal ütöttünk vertünk mindenkit aki közelünkbe jött és kényszerítettük a tömeget a terem azonnali elhagyására igaz minden siker nélkül mert a megdühödött tömeggel hatan nem birtunk meg. Egy orosz tiszt figyelve a mi sikertelen erőlködéseinket kétszer a levegőbe lőtt ez a lövés kis kis páni kot keltett ez elég volt arra , hogy a verekedni óhalytó feleket kiszálítsuk a saját költségükön a teremből. Még a verekedés után egy nótát huzattam hogy a társaság kissé lecsilapodjon és aztán végét vettem egyszer s minden korra Az aranypáva mulatságoknak a mi valóságban felrobbant utólsó este csak nem a németek hanem a magyarok által.

A mentő autó hatalmas kocsija megált az arany páva előtt és tizennégy embert helyeztek el benne ezek közül nyolc életveszéjes szurást kapott úgy szálították a helybeli kórházba a verekedő fiukat. Közben kiki el száguldott csak a német nők maradtak a tánc terembe és tana kodtak mitévők legyenek ugyan is Ők ugjjöttek a bálba hogy az reggelig fogtartani mert nekik 11 órától nem szabad volt az utcán járniok. Utoljára beleegyeztek abba, hogy mindegyik a maga partnere barakjában fogja az éjelt tölteni sőt még abba is hogy együtt aludjanak hiszen ugyis azt keresték. Máskülömben Istenem vajon mi baj is történhet ott ahol egy- egy fiatal pár anélkül, hogy a hitet elnem mondta együtt alszik hiszen előbb utóbb az lesz a vége.

Mi is barakunkba térve elszámolunk és hozzákezdtünk tanácskozni mitévők is lehetnének most. Előbb úgyhatároztunk majd holnap ha visznek a tengerpartra , Hannovernél leszálunk és megindulunk hazafelé. Ezzel a gondolattal tértünk nyugovóra ez történt 1946 II 23 án hajnal 2 órakor. Kisvártatva Gyulai Antal egyik legjobb barátom aki már két sikertelen szökésben részt vett vélem azt mondotta , hogy menjünk el a hajnali vonattal mert még bajba keveredünk a verekedésből kifojólag mivel bál engedjünk csak 11 óráig szólt és a verekedés pedig egyóra után történt. Igazat adtam beszédének hiszen én voltam mindenérfelelős leugrottam ágyamról és azt mondtam föl aki haza akar jönni.

Öt barátom akik tüzőn, vizen , éhen, szomjan hajlandók voltak a haza szökésért vélem már negyedikszer megismételni csak minél előbb othol lehessünk a már rég

tátott és rég óhalytott drága Magyar földön, egyszerre ugrott le az ágyról és kezdett a csomagoláshoz.

Mikor elkészültünk az utra én az asztalhoz ülve órát magam elé tettem a barátoknak azt mondtam csak feküdjenek le nyugodtan majd én fel költöm Őket ha eljön az idő ugyan is a vonat fél ötkor indul. Ők le feküdtek én pedig a térképet tanulmányoztam melyik út lenne legrövidebb amellyel azt a 2700 kilométert amely hazánktól el választ megtehetnénk anélkül, hogy elfognának bennünket. Megkell vallanom ma már nem igen könnyen vágnék ilyen utnak neki.

Fél öt előtt négy perccel felkeltettem barátaimat akik csak úgy ruhástól dőltek le az állomás 300 méterre volttőlünk így nem kellett korábban kelniük Elbucsuztunk barakunk még ott maradt 11 tagjától akiket már ugytekintettünk mint testvéreinket mert olyan volt a barakunk lakói akár egy fegyelmezett család. Bucsuzáskor forró könnyek jelentek meg szemeinkben és szerencsés haza térést kívántak Ők nekünk mivelhogy Őnekik. Még a meghitt barátoknak címeit elhoztuk, hogy majd az othollévő hozzátartozókat értesithessük ha sikerül haza térnünk Szabó János Nógrádverőce Bodor Péter István pestm Erdei Zoltán Bpest VII. Déri u 10 III 3. Csernizski András Bpest III Tirol u 8 2-4 Kispéter István Magyaróvár.

Igy hagytuk ott a Vafsburgi tábort benne az Arany pávát mely anyi sok értékkel felszerelt bennünket és utolsó estén mégiscsak felrobbant.

Az álomásra érve a jegyet megváltottuk Passzauig és nemsokára megindul a vonatunk amely mindig közelebb és közelebb visz hazánkhoz.

Szorul a hurok..

Utunk Bajor területen ugyszólván kisebbakadájokon kívül zavartalanul történik de minél közelebb érünk az Osztrák határhoz annál jobban szorul a hurok körülünk. A határhoz érve mindenkit leszállítanak a vonatról és igazoltatnak. Mi természetesen csak bujkálunk a tömegbe és sikerült a vonat tengején megkapaszkodni hármónknak és így mentünk át a határon ahol a közeli álmóson be is mentünk a vonatba.

Az uton hozzánk csatlakozott még három barátunkakik azomban az igazoltatásnál eltévesztették a lépést és őket elfogták s ütlegetve szállítottak az amerikai állomás parancsnokságra. Még itt említem meg hogy az Amerikai katonák sokkal durvábbak voltak mint az Angol katonák. A vonat el indul és mi félenken szorongunk a vonatba. Így érkezünk el Passaubá. Passaubá érve megtudtuk, hogy Pokingba van egy nagy magyar tábor és álitólagosan a napokba fog indulni egy szerelvény magyarorszáig felé.

Gyerünk Pokingba attam ki az utasítást a két kolégának. A Passauai állomáson ált egy magyar kocsit amely elfuvarozta az embereket Pokingba. Az idő igen változatos volt szeles havas eső néha még azért a nap is fel bukkan két óra múlva megérkezünk a táborba még szét sem érkezünk tekinteni amikor két amerikai és egy német policár látjuk hogy nyomoznak valamit A kíváncsiság oda hajtott engem is és érdek lődtem mit keresnek ezek a kutyaszorítók az ott lévő magyarok azt mondták egy tehenet de várjál csak mindjárt mifog történni. Ugyan is a hó esett és a nyom után mentek a katonák és a polic a két amerikai katona elől megy és egyszer megállanak az egyik hozzákezd nevetni és int a kezével, hogy itt aztán a tehen elszállott mert nem volt tovább nyom erre megfordultak és elmentek. Az őket kísérő magyar katonák aztán elmondották a történeteket.

Azelőtt éjjel két magyar katona ellopta az egyik német tehenét a tehenet uton vezették és egy elhagyatott helyen levágták a feldarabolt tehenet úgy vitték be a lágérba egyik katona a két tehen lábát megfogta kezébe és azzal tehen nyomot csinált más irányba hogy a gyanut elterelje.

A hallottak alapján könnyen meglehetett álapítani milyen tapintatos volt itt is a fogoj és hogy tuljárt a német és az amerikai eszén.

Majd bemegyünk a táborparancsnoknál és kértük vegyen fel minket a tábor létszámába. A táborparancsnok egy magyar Őrnagyvolt és azt mondtotta hogy csak egy napi átutazó szálást tud adni mert most fog indulni egy szerelvény a táborterületéről és mib az elnem megy sekit nem vehetfel. Mi ebbe örömeestbele egyeztünk gondolva hátha mi is eltudunk menni ezzel a szerelvénynel ha mindjárt a vonat tetején is . elszálásolunk és megesszük vacsorára utolsó kenyereinket az eltörődés a fárasztó utazás álmóra nyomasztott bennünket teljesen világos volt mikor fel ébredtünk.

Gondolatilag mindjárt reggeliztünk ésén mindjárt az othoni szokásos reggelit a szalonnát és tojást gondoltam migbarátaim azt mondták, hogy a szalonna jóvolna kenyérral is nem még tolyást is hozzá. Igy hát egyet nyeltünk és még többet sóhajtottunk ezzel eltudtuk a reggelit is amelynek még csak a szagát sem éreztük de hiába ebbe bele kellett nyugodni mert hisz ígyvan ez szökevényeknél.

Tíz óra van egy futár jön be az álmósról és jelenti egy szerelvény tolat befelé a táborba délután 4 órára be kell pakolni a kocsikba mert a szerelvény ¼ 5 órakor indul is hazafelé.

Lázaskészülődés és pakolás volt a tábornak azon részén melyről most indulnak hazafelé a fogjok. Mi is azonnal a parancsnokságra megyünk és kérjük hogy helyezzenek el bennünket is a szerelvényen mert nekünk sem élelmünk sem pedig lakásunk itt nincs. Erre azt a választ kaptuk miért szöktünk el a régi táborunkból akkor mindennel biztosítva volnánk Ők semmi esetre nem tudnak elhelyezni ezen a vonaton mert senki sem hajlandó átadni a helyét hogy még tovább ott maradjon. Ki megyünk megnézni a szerelvényt mondtam Gyulai Antal barátomnak aki vel azonnal el indultunk.

A hó csak esik szigoruan. A fagyás erősödik ugylátszik az időjárás nem kiméli a haza vágyó sziveket. A szerelvényt az új demokratikus rendőrség őrzi Ők vizsgálják felül a berakodást ezek a rendőrök ugyan is Sváb származásuakat kísérték ki magyar országból német országba így megérthető hogyan kerültek hozzánk. Az egyik rendőr Őrmesterhez oda megyek s meg kérdelem nem mehetnék e el ezen a szerelvényen és elmondottam, hogy honnan jöttünk. Eleinte hallani sem akart rólla de aztán egypár amerikai cigaretta átvándorolt a mizsebünkből a zubbonya zsebébe és mindjárt másképpen beszélt. Megengedte, hogy egy kalauzfülkében meghúzódhassunk csak azt mondta ki ne mozduljunk onnan mert Ő nem felelhet mi rólunk majd ha valamely Őr észre vesz bennünket Ő elfogja intézni.

Ilyen áldozat készséget tanusított egy magyar demokratikus rendőr egy kétévet szenvedő hadi fogolyal szembe. De nem volt baj csak hogy megenged te , hogyfelszálhassunk a hazatérő szerelvényre. Csak még meg mondtotta addig enni valót nem kapunk míg magyarországra benem megy de mit is számított nekünk mikor mi már szeretteink körébe csirke hust ettünk gondolatba . Így ültünk fel az egyembernek készített fülkébe hárman de semmi sem számított minékünk csak, hogy még is valósággra válhatott gondola tunk mert már bent voltunk a fülkébe s onnan nézegettünk egy nyíláson kifelé.

Megindul a vonat magyarország felé..

Helyünk a fülkében igen szűknek bizonyult de annál nagyobb volt az elragadtatásunk mikor a gőzös lomha teste megindította a szerelvényt s mi gondoltuk

Repülj gőzös megne álj
Temeg jó fecske madár
Szálj előre vigyél hirt az anyámnak
Három éve nem látott széprozsámnak.

Kis fülkénk még kényelmet is biztosított számunkra hiszenegy közölünk még ülni is tudott kettő pedig egymást támogatva alig ált a lábán mikor elfárad valamékőnk mindig az ültle így ment ez a magyarhatárig váltogattuk egymást mint a rabgója a lábait.

Passzauba érve vonatunk egy negyedórát meg ált ez időt ki használva levelet irtam Lajoséknak és tájékoztattam őket a történetek felől és megirtam, hogy utban vagyok haza felé

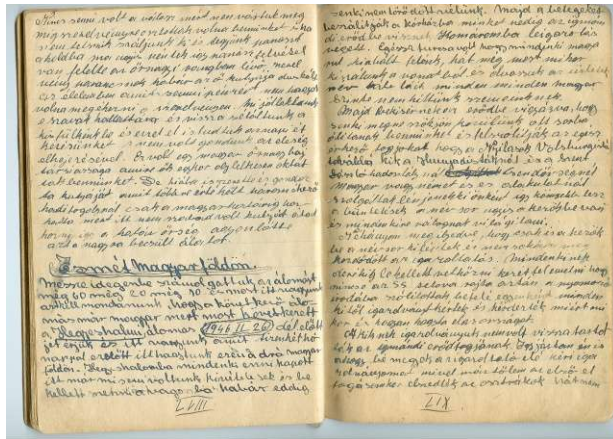
Míg a levelet megirtam barátaim el szaladtak a városba kenyeret szerezni ami sikerült is és így már egy napra biztosítva voltunk élelemmel A vonat ment méltóság teljesen és vitte 503 embernek azt a már oly régen hazavágyó lelkét. Már gondolatainkba mindnyájan otholvoltunk szeretteink ismerőseink körébe.

Ezer és ezer gondolat hálózta mind nyájunk fejét szebb nél szebb megszólításokat szőttünk a szülői ház küszöbének át lépése pillanatára hogyan is fogjuk majd megszólítani, már két éve nem látott szüleinket testvéreinket. Ezen gondolatok sokaságai között érkeztünk el az orosz zóna határáig.

Mi hárman a kisfülkében megsem mertünk mukkanni különösen mikor a vonat megállott és az oroszok igazoltatták a szerelvényt. Egyőnknek sem volt óhalya a beszélgetésre de annál hangosabban lehetett hallani mindhármónk szívének verését önkény telenül is arra gondoltunk mi is történne ha az oroszok be nyitnának a fülke ajtaját.

De ez a rettegés nemtartott sokáig mert alig állottunk egy negyedórát a szerelvény ismét megindult és mi akik fogjai voltunk e vonatnak meg könnyebbülve nyitottuk ki az előbb még reszketegkézzel tartott bakter fülke ajtaját. Éjjel nappal egyaránt megyünk hazafelé a havas eső kiméletlenül csapkodott bennünket pokróccal husztuk körül a kis fülkét hogy minél kevesebb hideg fér közé hessen be hozzánk. Már második napja jövünk mikor a vonat megáll és élelmet osztanak szét a szerelvényen. Természetesen mi nem kapunk mert nem voltunk a létszámba bevéve. Azért még is a szét osztás után oda megyünk a szerelvény parancsnokhoz és kértük, hogy adjon valami kis élelmet nekünk is mert két napja vagyunk a szerelvényen és semmit nem kaptunk és az élelmünk már teljesen elfogyott. Nincs semmi volt a válasz mért nem vártuk meg míg szerelvényre osztottak volna bennünket s ha nem tetszik száljunk ki és tegyünk panaszt a holdba ma ugyanis péntek így panasz felvétel van felelte az őrnagy rangban lévő szerelvény parancsnok habár az ő kutyája duskált az élelemben amit semmi pénzért nem hagyott volna megéhezni a szerelvényen. Mi jóllaktunk e szavak hallattára és vissza sétáltunk a kisfülkénkbe és ezzel el is tudtuk aznapi étkezésünket s nem volt gondunk az eleség elhejezésével.Ez volt a magyar őrnagy bajtársiassága amire ők egykor oly lelkesen oktattak bennünket. De hiába is szerette és gondozta kutyáját

amit többre értékelt három éhező hadifogolynál csak a magyarhatárig hozhatta mert itt nem szabad volt kutyát átal hozni így a határ Őrség agyonlőtte azt a nagyon becsült álatot.

Ismét Magyar földön.

Messze idegenbe számolgattuk az álmást még 60 még 20 még 10 és most itt vagyunk azt kell mondanunk hogy a következő álmás már magyar mert most következett a Hegyeshalmi álmás 1946 II 26 dél előttjét érjük és itt vagyunk amit tizenkét hónappal ezelőtt itthagytunk ezen a drá magyar földön. Hegyeshalomba mindenki enni kapott itt már mi sem voltunk kivételesek és be kellett menni a vagonba habár eddig senki nem törődött velünk. Majd a betegeket beszálítják a kórházba minket pedig az igmándi erődbe visznek Komáromba leigazolás végett. Egéssz furcsa volt hogy mindenki magyarul kiabált felénk, hát még most mikor kiszálunk a vonatból és olvassuk az üzletek név tábláit minden minden magyar. Szinte nem hittünk szemeinknek.

Majd bekisérnek az erődbe vigyázva, hogy senki megne szökjön közölünk ott sorba álltanak bennünket és felszólítják az egész érkező fogjokat, hogy a Nyilasok Volsburgisták továbbá kik a Hunyadiaknál és a Szent László hadosztálynál Csendőrségnél Magyar vagy német es es alakulatoknál szolgáltak lépjenekki önként így könnyebb lesz a büntetések a név sor ugyanis a kezükbe van és mindenkire ráfognak világitani.

Néhányan megilyedve, hogy csak is a kezükbe a név sor kiléptek és nem sokára megkezdődött az igazoltatás. Mindenkinek derékig le kellett vetkőzni kezét fel emelni hogy mincsen az ss tetova rajta aztán a nyomozó irodába szolítottak befelé egenként mindenkitől igazolványt kértek és kérdezték miért mikor és hogyan hagyta el az országot.

A kiknek igazolványuk nem volt vissza tartották az igámándi erőd fogjának. Így jártam én is ahogy bé megyek az igazoltató elé kéri igazolványomat mivel már tőlem az első elfogásomkor elszedték az osztrákok hát nem tudtam felmutatni. Erre azt kérdi egy főhadnagy rangban szenyvedő igazoltató van e csomagja nyugodtan mondtam igen van. Akkor hozza be. Ahogy beviszem az irodára kibontatja vélem és nézegeti kiválaszt 1 pár bakacsom egy talpaláshoz való bőrtalpot egy finom gyapju pokrócot és azt mondja ha ezt nekem adja adok utazási engedéjt. Erre a kijelentésére ropant dühös lettem és azt feleltem tudja mit főhadnagyur ha soha nem ad igazolványt ebből akkor sem kap semmit mert nem azért éheztem meg ezen dolgokat hogy most magának adjam. A főhadnagy rám ordított takarodjon előlem piszkos fasiszta nem hagytam neki mondani valóját befejezni közbe vágtam, nem takarodok, hanem elmegyek ezzel sarkon fordultam és ott hagytam a jószívü főhadnagyot. Kis idő múlva vissza hivott és ez üres papír alá iratta a nevemet amit majd később tudtam meg hogy utólagosan kitöltött mintha én Hunyadiista volnék. 8 napig tartott az erődbe kiváló napi koszton mely bablevesből álott igaz babot nem

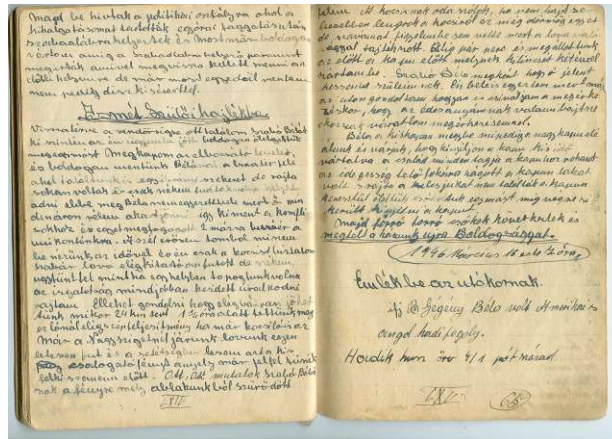
lehetett látni benne és még negyven embert megkapot hozzá egy kenyeret ellehet gondolni mennyi juthatott egynek egynek.

Innen értesítettem szüleimet, hogy netalán ez idáig nem kaptak volna életjelt rólam nehogy valami bajt okozzak hazatérésemmel és megírtam, hogy hála Istennek sikerült angol amerikai fogság után magyar fogságba jutnom. És igazolványt kértem a községi előljárástól. Nyolc nap után elszállítanak Debrecenbe de már annyira kivoltam éhezve, hogy az egyik álomáson meg állot a vonat és megláttam egy vagon tengerit odamentem négycsövet zsebre vágtam előle s mire pestre értünk mind egy szemig megettem de így cselekedett még négy fogolytársam kiket szintén letartóztattak. Pestre érve sikerült az álomásban jól lakni ugyanyira, hogy majd majd beteg lettem bele. Mikor megindult a vonat Debrecen felé végig járom a kocsikat hátha találnék falumbelit ez a harmadik kocsinál sikerült is már épen kifél akartam jönni, mikor valaki hátulról megfogja a válamat s megkérdi maga nem ibrányi? Hátra nézek hát látom, hogy a Dajka lány az érdeklődő. Ezer és ezer kérdésekkel árasztottam el és megnyugtatásomra vettem tudomásul, hogy oda haza semmi baj nem történt majd megkértem, hogy a csomagomat vigye haza mert még én Debrecenbe maradok ezt ő megis tette így biztosítva voltam, hogy már nem veszik el tőlem. Szüleimnek megüzentem legyenek nyugodtan vasárnapra otholleszek.

Debrecenbe elbucsuztam a Dajka lánytól és itt már kiváló börtönbe a Burgondi kapitányságra vittek 1946 március 6-án mindenemet elszedtek és úgy zártak be a cellába amit ezelőtt csak ujságból olvastam. Nyolcan voltunk a cella lakói. 5 Debreceni Egy csendőr őrmester és mi ketten hadifogságból hazatérők. A napok elég unalmasan teltek ott abba a dohos piszkos börtönbe anyi kedvezményt azért csak kaptunk hogy délutánonként 10-15 percig az Örök kíséretében sétálgattunk a Börtön udvarán. Panasz felvételt minden délután tartottak egy egy rendőrtiszt jött ilyenkor a cellába és sorba megkérdezte mindenkitől mit óhalyt vagy mi a panaszja és ezt látszólagosan fel is jegyezte eleinte el hittem hogy csakugyan azt jegyezi amit az ember mond. De a kíváncsiság rá vezetett az igazságra ugyanis egyik alkalommal ahogyan a panaszfelvételt tartották úgy állottam be a sorba, hogy mikor a következő embert kérdezte lopva beletekintettem a kis füzetecskébe és elképedve láttam, hogy a panaszok csak épen ceruzakarcolásokat idéztek de abba egyetlen betű sem volt.

Már ötödik napja vagyok a burgondi kapitányságon amikor egy este kinyillik a cellám ajtaja és a börtönőr nevemet szólította és azt mondja menjek mert itt van az édesapám. Meglepetésemben alig tudtam kiténferegni a cellából azt a jelenetet ami kettőnk között lejátszódott, csak költő tudná leírni hiszen már harmadik éve nem láttuk egymást és egymásfelől azt sem tudtuk életbe van e vagy már halott. Öt perc beszélgetés idő volt adva, de az elég volt arra, hogy nagyjából az ithoni helyzetről tájékozva legyenek közben a hazaiból jól megvacsoráltam és édesapám egy kulacs bort vett elő és az ő hiába ellenkezett aki ott állott állandóan mellettünk én csak meghuztam a kulacs tartalmát. Az elválás alkalmával megnyugtattam az apámat legyen megnyugodva mihelyt kihalgatnak azonnal szabadlábba fognak helyezni. Ugyanis a helyzet az volt egyáltalán sehol sem halgattak ki mióta a börtön lakója lettem. Még három nap voltam rabja debrecennek mikor egy detektiv jött értem és elvitt Nyiregyházára. Már itt egész othonias voltam lakásom is a nagy takarékos palota egyik szobájába volt de már itt semmit nem vettem el tőlem. Az nap azért nem algattak ki mert március 15 nemzeti ünnep volt így én 4 új fogoly társammal az emeletről tekingettünk a szabadságot ünneplő tömegre. Az ünnepélyen megpillantottam Ónodi Albertnét és Bacskai Andrásnét és anyira szerettem volna néki integetni csak ők nem tekintettek fel az emeletre. Így telt el 15-ike másnap

reggeli után egy rendőr átkísér a régi csendőrlaktanyába ahol a kihallgatást tartották. Ketten mentünk kihallgatásra és míg fogolytársamat halgatták ki én az Őrszobán voltam s ahogy az ablakon nézegetek kifelé meg láttam amint András bátyám ott megyen el megzörgetem az ablakot a bátyám oda tekint az Őrt álló rendőr pedig rám ordított hogy halgassak de én csak kikiáltottam ma este már othol leszek pedig még nem tudtam semmit. Majd be hívtak a politikai osztályra ahol a kihallgatásomat tartották egy órai faggatás után szabadlábba helyeztek és most már boldogan vártam amíg a szabadlábba helyező parancsot megírták amivel meg vissza kellett menni az előbbi helyemre de már most egyedül mentem nem pedig diszkisérettel.

Ismét Szülői hajlékba..

Visszatérve a rendőrségre ott találom Szabó Bélát ki szintén az én ügyembe jött boldogan ölelgettük megegymást. Megkapom az elbocsátó levelet és boldogan mentünk Bélával a buzatér felé ahol találtunk egy ibrányi szekeret de rajta sokan voltak és csak nékem tudtak volna helyet adni ebbe meg Béla nemegyezettbe mert Ő mindenáron vélem akartjönni így ki ment a konflisokhoz és egyet megfogadott 2 mázsa buzáér a mi kontónkra. A szél erősen tombol mi szembe nézünk az idővel és én csak a kocsist biztaron habár lova elégkitartóan futott de nékem ugytűnt fel mint ha egy helyben topogtunk volna az izgatottság mindjobban kezdett uralkodni rajtam. Ellehet gondolni hogy elégbátran jöhettünk mikor 24 km tert 1 ¼ óra alatt tettünk meg az lóval elégszép teljesítmény ha már kocsilóis az. Már a Nagyszigetnél járunk lovunk egyen letesen fut és a setétségben lesem azt a kis csalogató fényt amely már felfel tűnik lelki szemeim előtt. Ott, Ott mutatok Szabó Bélának a fényre mely ablakunkból szűrődött felém. A kocsisnak oda szólok, ha nem hajt sebesebben leugrok a kocsiról ez még dörmög egyet de szavamat figyelembe sem vette mert a lova valósággal tajték volt. Alig pár perc és megállottunk az előtt a kapu előtt melynek kilincsét kétévvel zártam be . Szabó Béla megkért hogy Ő jelenthessen be szüleimnek. Én bele is egyeztem mert már az uton gondoltam hogyan is csináljam a megérkezéskor, hogy az édesanyámnak valami bajtne okozzak váratlan megérkezésemmel.

Béla a kiskapun megybe mipedig a nagy kapu elé álnak és várjuk, hogy kinyiljon a kapu kis idő vártatva a család minden tagja a kapuhoz rohant az idegesség tetőfokára hágott a kapun lakat volt s rajta a kulcsjukat nem találták a kapun keresztül öleltük csókoltuk egymást míg végre sikerült kinyitni a kaput. Majd forró csókok következtek és megtelt a házunk ujra Boldogsággal. 1946 március 16 este 7 óra.

Emlékbe az utókornak.

Ifj B Gégény Béla volt Amerikai és angol hadi fogoly
Hadik husz őrv 4 / 1 pót század